

บันทึกแห่งรัก

0700
61บ
552
1.2

เอกสารประกอบเวที "เติมหัวใจให้สังคม" ครั้งที่ ๘
๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ณ สถาบันวิจัยสังคม

รักที่จึงใหญ่ ไม่นั่งสิ่งตอบแทน

64314

สูงแท้ คือการให้

สูงทุกวงไม่แน่นอน

เล็กคือละคร

พิมพ์ครั้งแรก

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

จำนวนพิมพ์

๓,๐๐๐ เล่ม

รวบรวม-เรียบเรียง

ชินรัตน์ ขุนณรงค์, ธนาทิพ ฉัตรภูติ

ปก-ภาพประกอบ

วชิราวรรณ กาญจนานา

จัดรูปเล่ม

ปรมาภรณ์ สิทธิสุนทร

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

ชั้น ๒ อาคาร ๘๘/๓๗ ดิوانนท์ ๑๔

ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๙๐ ๒๓๐๔ โทรสาร ๐ ๒๕๙๐ ๒๓๑๑

เว็บไซต์ : www.nationalhealth.or.th

สนับสนุนโดย

มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

เครือรักลูกกรุ๊ป

สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (พรพ.)

กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณภาพ (ศูนย์คุณธรรม)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

มูลนิธิสตรี้-สฤชคี่วงค์

ทีวีไทย ทีวีสาธารณะ

เสถียรธรรมสถาน

สถานีวิทย์ร่วมด้วยช่วยกัน F.M.96

มูลนิธิธิดาใจได้หวันในประเทศไทย

ศูนย์วิจัยความสุขชุมชน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

เครือข่ายจิตอาสา

สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

บริษัท เฮดเวย์ พรินท์ จำกัด

พิมพ์ที่

ก้าวเข้าสู่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ที่หลายคนเรียกกันว่า “เดือนแห่งความรัก” ... ในเดือนนี้ นับเป็นการจัด “เวทีเติมหัวใจให้สังคม” ครั้งที่ ๘ แล้ว เรายังคงค้นพบเรื่องราวของผู้คนที่ทุ่มเททำงานเพื่อเติมหัวใจให้สังคมอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าสิ่งที่พวกเขาทำอาจจะไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ไม่ทำให้มีชื่อเสียงโด่งดังแถมบางครั้งยังถูกมองด้วยความไม่ไว้วางใจ ไม่มีค่าตอบแทนทั้งในรูปของเงินตราและสิ่งของ มีหน้าซ้ำยังต้องควักเนื้อตัวเองอยู่บ่อยครั้ง แต่พวกเขาก็ยังมุ่งมั่นทำงานเพื่อช่วยเหลือผู้คนและสังคมตามความสามารถของพวกเขาต่อไปอย่างเต็มกำลัง

“หนทางพิสูจน์ม้า กาลเวลาพิสูจน์คน”

มาถึงวันนี้ กาลเวลาได้พิสูจน์แล้วว่าสิ่งที่พวกเขาทำคือ “การเติมหัวใจให้สังคม” อย่างแท้จริง

“ป้าเขียว” ผู้เคยถูกเรียกว่า “หมอเถื่อน” ทั้งที่จริงแล้วเธอคือ หมอแผนโบราณที่สืบทอดความรู้ต่อมาจากบรรพบุรุษ มีคนไข้มากมายที่หายหรือทุเลาจากอาการเจ็บป่วยด้วยการดูแลช่วยเหลือและเอาใจใส่ของเธอ ในภายหลังพวกเขาหลายคนยังกลับมาช่วยเหลืองานของป้า บ้างก็ไปหลักอยู่ร่วมกันเป็นเสมือนเครือญาติ ทำงานเพื่อผู้ป่วยด้วยหัวใจ

“ครูวีระ” ผู้ใช้ดนตรีและธรรมะมาปั้นแต่งให้เด็กๆ เป็นคนดี ครูเปิดบ้านรับนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงมากกว่า ๑๐ คน มาอยู่ด้วยในแต่ละปี และทำเช่นนี้อย่างต่อเนื่องมา ๒๓ ปีแล้ว ครูคือ “พ่อ” ที่คอยให้ความรัก ความรู้ คุณธรรม จนวันนี้มีลูกๆ ของครูมากมายที่กลายเป็นผู้ใหญ่คุณภาพ เป็นกำลังสำคัญให้กับการพัฒนาประเทศไทย

“คุณนิคค์” พยาบาลวิชาชีพ ผู้เคยสัมผัสกับบทบาทการเป็นคนไข้มาเรื่อยๆ มาแล้ว ทำให้เธอเข้าใจทุกข์ของผู้ป่วยได้อย่างชัดเจน เธอสามารถนำความเข้าใจนั้น มาขยายผลให้คำปรึกษาแนะนำ ทำให้ผู้ป่วยหลายรายอยู่กับความเจ็บป่วยของตน ได้อย่างเข้าใจและเป็นสุข อันส่งผลให้การรักษาและอาการโดยรวมดีขึ้นด้วย เธอยัง ร่วมมือกับผู้คนอีกมาก สร้างสรรค์โครงการที่ใช้ธรรมะมาเป็นกุญแจเปิดทาง นำ พวกเขาไปสู่การรู้จักและเข้าใจชีวิต อยู่ร่วมกับความทุกข์ได้ โดยไม่ทุกข์

“เสถียรธรรมสถาน” สถานที่แห่งการสร้างสัมมาทิฐิให้กับผู้คนหลากหลายโครงการที่เกิดขึ้นภายในสถานที่แห่งนี้ ช่วยทำให้ “คนทุกข์” เกิดสติ สมาธิ และปัญญา ช่วยเปลี่ยนพวกเขาให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์” อยู่ร่วมกับสุขและทุกข์ ได้โดยไม่หลงไปกับทุกอารมณ์ อันเป็นที่มาของความมั่นคง และความสุขแท้ในชีวิต

เบื้องหลังการกระทำของคนเหล่านี้มีเพียง “ความรัก” และ “ความปรารถนาดี” ต่อผู้คนและสังคมเป็นมูลเหตุ ... เรื่องราวที่ถ่ายทอดมาจากปากคำของพวกเขา เขาจึงเป็นเสมือน “บันทึกแห่งรัก” ที่เหมาะกับการนำเสนอใน “เดือนแห่งความรัก” เช่นนี้

แน่นอนว่า เวทีเติมหัวใจให้สังคม ครั้งที่ ๘ ยังคงอบอวลไปด้วยความรัก และความเข้าใจจากเพื่อนร่วมอุดมการณ์ที่มาจากหลากหลายองค์กรที่ยังพร้อม จะร่วมก้าวเดินไปด้วยกัน เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ “การเติมหัวใจให้สังคม” ของคนเล็กคนน้อยที่เกิดขึ้นในสังคมไทยต่อไป

อโพล จินดาวัฒนะ

(นายแพทย์อโพล จินดาวัฒนะ)

เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

๖ บันทึกกับพ่ที่ ๑ จากครูถึงศิษย์

๑๔

บันทึกกับพ่ที่ ๒
ป่าเขียวผู้อารี

บันทึกกับพ่ที่ ๓
๖๒ เมื่อใจใส โลกก็สวย

๓๐

บันทึกกับพ่ที่ ๔ ณ เสถียรธรรมสถาน

จากครูถึงศิษย์

“...เพราะชีวิตไม่มีอะไรแน่นอนเราไม่รู้ว่าเราจะตายเมื่อไหร่ วันนี้ พรุ่งนี้ เราไม่รู้ แต่เราสามารถทำสิ่งดีๆ ให้กับผู้คนให้กับสังคมได้ โดยเฉพาะการทำบุญกับเด็กๆ ที่ถือเป็นเมล็ดพันธุ์ใหม่ของสังคมสร้างเขาให้เป็นคนดีของสังคม เขาจะสามารถนำสิ่งที่เราสอนและปลูกฝังไปปฏิบัติต่อสร้างสังคมให้ดีขึ้น...”

ยิ่งเห็นสังคมและเด็กๆ สมัยนี้ผมยิ่งมั่นใจในสิ่งที่คิด ผมมองว่าทุกวันนี้คน เรามักแก้ปัญหาสังคมที่ปลายเหตุ

‘เด็กสมัยนี้โค่นทำร้ายตั้งแต่แรกเกิด’

สมัยก่อนไม่มีอินเทอร์เน็ตที่มาทำร้ายคนตั้งแต่เล็กๆ แล้วพอเด็กทำผิดก็เอาไปลงโทษด้วยวิธีการต่างๆ นานา ไม่ว่าจะทำโทษอย่างไร สุดท้ายเด็กก็กลับไปที่เดิม มีพฤติกรรมแบบเดิม หรือบางครั้งก็ก้าวร้าวรุนแรงขึ้นกว่าเดิม นี่เป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ทำอย่างไรก็ไม่ไปถึงรากโคนของปัญหา

ผมรักดนตรีและศิลปะ ผมเชื่อว่าดนตรีสามารถเป็นโซ่ทองคล้องใจระหว่างผมกับเด็กๆ ได้ ผมสามารถมีเรื่องพูดคุยกับเด็กๆ และสั่งสอนพวกเขาด้วยดนตรี ผมอยากใช้ดนตรีเป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการสร้างคน เอาดนตรีมาเป็นแกนกลาง เพื่อสร้างเด็กดี มีคุณภาพ

‘รับเด็กมาอยู่ด้วยกัน’

ตั้งแต่ปี ๒๕๒๙ ผมเริ่มทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชนชนด้วยดนตรี รับเด็กที่สนใจชอบในดนตรีมาเล่นดนตรีกับผม และกินอยู่ในบ้านเดียวกัน ผมรับเด็กทุกคนไม่ได้ แต่จะพิจารณาจากเด็กที่ชอบดนตรี ชอบกีฬา ชอบศิลปะ เริ่มจากเด็ก ๑๐ กว่าคนต่อปี ขยายมาเรื่อยๆ จนรุ่นปัจจุบันมี ๓๖ คน รับให้มาอยู่กับผมตั้งแต่ชั้น ม.๑-ม.๖ ฝึกฝนพวกเขาทุกวันเป็นเวลา ๖ ปี ถ้าไม่ตีก็ให้รู้กันไป

เด็กที่มาอยู่กับผม มีทั้งที่นับถือพุทธ คริสต์ อิสลาม ... นั้นไม่ใช่ปัญหาไม่ว่าจะศาสนาไหน ผมก็จะให้พวกเขานั่งสมาธิและนึกถึงศาสดาของแต่ละคนไป

ทุกวันนี้เด็กที่มาอยู่กับผมมีเยอะขึ้น จึงต้องแบ่งเป็น ๗ กลุ่ม หรือแยกเป็นวงดนตรี ๗ วง ในแต่ละวันพวกเขา จะต้องหมุนเวียนกันทำกิจกรรมตามเวลา

๕.๓๐ น. เป็นเด็กวัด เดินตามพระบิณฑบาตร ผลัดเปลี่ยนกันไป กลุ่มที่ไม่ได้ไปตามพระ ก็ต้องพาน้องๆ ไปวิ่งออกกำลังกาย

๗.๐๐ น. ไปโรงเรียน

๑๗.๐๐ น. ซ้อมดนตรี ออกกำลังกาย เล่นกีฬา

๑๙.๐๐ น. แต่ละกลุ่มมาแสดงดนตรีกลุ่มละ ๑๕ นาที หมุนเวียนกันไป

๒๑.๐๐ น. สวดมนต์ นั่งสมาธิ

๒๑.๔๕ น. เป็นช่วงที่สอนน้อง รุ่นพี่ที่กลับมาเยี่ยมจะพูดคุยบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ให้น้องๆ ฟัง เป็นที่ปรึกษาให้น้องๆ

๒๒.๐๐ น. เป็นช่วงอ่านหนังสือ ทำการบ้าน นั่งคุยแลกเปลี่ยนกัน

ผมจัดเวลาเป็นระบบให้เด็กมีกิจกรรมทำในแต่ละวัน ไม่เปิดช่องให้เขาไปมั่วสุมหรือสัมผัสกับอบายมุข เด็กๆ ต้องสวดมนต์นั่งสมาธิทุกวันไม่ขาด เพราะจะทำให้จิตใจสงบ เกิดการขัดเกลาจิตใจเด็กให้ละเอียด มีสติ ย้อนคิดถึงการกระทำของตัวเอง หลังจากสวดมนต์นั่งสมาธิแล้ว จิตใจของเขาจะสะอาดสงบ เหมาะที่จะใส่สิ่งดีๆ เข้าไปในสมอง ผมจึงให้เป็นเวลาที่พี่ๆ มาถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ และให้คำปรึกษา ทำให้เด็กๆ อบอุ่น ประทับใจ พวกเขาจะจดจำไปอีกนาน

“สิ่งที่เด็กๆ ต้องเรียนรู้”

กตัญญู สู้ชีวิต ห่างไกลยาเสพติด สร้างมิตร คิดดี ... นี่คือหลักการดำเนิน ชีวิต ที่เด็กบ้านนี้จะต้องยึดถือปฏิบัติ

ผมบอกกับเด็กๆ เสมอว่า ความกตัญญู ตอบแทนได้ ๒ อย่างคือ ตอบแทน สิ่งที่มีชีวิตหรือที่เรียกว่าผู้ที่มีพระคุณกับเรา และส่วนที่ไม่มีชีวิตเรียกว่าสิ่งที่มีพระคุณ ถ้าเราดูแลดีอายุการใช้งานก็จะนานขึ้น อย่างเรื่องดนตรีผมจะสอนพวกเขาว่า เครื่องดนตรีทุกชิ้นมีครูเราทำอย่างไรกับเครื่องดนตรีครูเขามองเห็น ใครที่ดูแลรักษาเครื่องดนตรีดี ขยันซ้อม เอาใจใส่ เราก็มองเร็วขึ้น ผมเอาเรื่องครูดนตรีมาสอนให้อยู่ใน ส่วนลึกในจิตใจของเด็กๆ ให้พวกเขานึกถึงบุญคุณครูดนตรี ทำให้พวกเขาหันดูแล ทะนุถนอมและบำรุงรักษาเครื่องดนตรีอยู่เสมอ จนตอนนี้มีกล่องชุดที่ผมซื้อไว้ตั้งแต่ ปี ๒๙ สมัยแรกที่เริ่มรับเด็กมาอุปการะ มาถึงวันนี้ก็ยังใช้ได้ต่อไป

การสอนให้เด็กปฏิบัติแบบนี้ส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กในเรื่องอื่นๆ ด้วย หมายความว่าเขาจะไปอยู่ที่ไหน เช่น ในห้องเรียนเขาก็จะดูแลรักษาห้องให้สะอาด

นอกจากหลักการเหล่านี้ ยังมีกฎของบ้านที่ทุกคนต้องยึดถือคือ ต้องไม่มีเรื่อง ลักขโมย ต้องไม่มีเรื่องยาเสพติดทุกชนิด ต้องไม่มีเรื่องชู้สาว

“เมื่อทำผิดต้องลงโทษ”

ผมจะใช้วิธีการต่างไปตามแต่กรณี มีทั้งสั่งสอน ตี และลงโทษที่ วิธีนี้เป็น จิตวิทยาทางทหารซึ่งนอกจากจะเป็นการลงโทษแล้วยังช่วยสร้างความสัมพันธ์รัก ใคร่ระหว่างพี่น้องด้วย คือเวลาน้องทำผิดผมจะลงโทษที่แทนที่จะลงโทษน้อง และ ลงโทษให้น้องเห็น ผลที่เกิดขึ้นคือน้องร้องไห้แล้วถามว่า ทำไมผมถึงทำอย่างนี้ ลงโทษ ที่ทำไม เขาต่างหากที่ทำผิด อากาบบนนี้ผมถือว่าประสบความสำเร็จ แสดงว่าน้อง รักที่ เริ่มผูกพันกับพี่แล้ว ผมก็จะสอนเขาต่อว่า ถ้าไม่ยอมให้พี่โดน ทำโทษน้องก็ อย่าทำผิดอีก ตั้งแต่นั้นมาเด็กก็ไม่ทำผิดอีก แต่วิธีนี้จะใช้ได้ต่อเมื่อ เด็กๆ ได้อยู่ร่วมกัน มารระดับหนึ่งแล้ว มีความผูกพันกันพอสมควร ผู้ใหญ่จะต้องเลือกใช้วิธีลงโทษที่ เหมาะสมจึงจะได้ผล

ส่วนการปกครองภายในบ้าน ผมใช้ระบบพี่สอนน้อง ทั้งเรื่องดนตรีและเรื่อง การเรียน เป็นการสร้างความสนิทสนมผูกพัน ให้รู้สึกเป็นครอบครัวเดียวกัน

“เพราะเด็กคือผ้าขาว”

แต่งเติมอย่างไรก็ได้ อย่างนั้น ผู้ใหญ่และคนรอบข้างนี่แหละที่จะเป็นคนปั้นแต่งเด็ก การกระทำทุกอย่างจากผู้ใหญ่จะสร้างรอยประทับลงในใจเด็ก เราจึงต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้มีสิ่งดีๆ ประทับลงไป

ผมไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มเหล้า ไม่เที่ยวกลางคืน จึงสามารถสอนเด็กได้เต็มที่ ที่สำคัญคือเวลาที่ผมมองเด็กเราต้องมองเขาในภาพบวกอย่ามองในภาพลบ ให้โอกาสเด็กได้ปรับตัว ได้เรียนรู้ ผมเชื่อว่าพวกเขาไม่ได้เลวโดยสันดาน แต่เขาถูกกระทำเด็กที่มาอยู่กับผม บางรุ่นก็มีเด็กเกเร ดิถยา บางคนก็มีเรื่องกับครูที่โรงเรียน

มีเด็กคนหนึ่งกำลังจะโดนไล่ออกจากฐานที่ไปทำครูชก ส่วนตัวผมไม่อยากให้ไล่ออกเพราะเท่ากับดับอนาคตเด็ก ก่อนนั้นผมสังเกตเห็นว่าเด็กคนนี้เวลาเจอผมก็ยกมือไหว้นอบน้อม เขาไม่น่าจะเลวเกินไป แล้วเด็กในอุปการะของผมที่อยู่ห้องเดียวกับเขาก็บอกว่าเด็กคนนี้เป็นคนดี ผมจึงตามหาสาเหตุจนรู้ว่าเด็กทำผิดอะไรสักอย่าง แล้วครูก็ไปด่าเด็กโดยด่าไปถึงพ่อแม่ ทำให้เด็กโกรธจนทำต่อยกับครู และเมื่อสืบต่อไปถึงครอบครัวก็รู้ว่าเด็กอยู่ในครอบครัวที่มีแต่ความรุนแรง พ่อแม่ตบตีด่าทอกันเป็นประจำ แม่เล่นไพ่ พ่อกินเหล้า

สุดท้ายผมก็รับเขามาอยู่ด้วยพร้อมกับตกลงเป็นพ่อลูกกัน ถ้าลูกผิดพอดีได้นะ เขาก็ตกลง วันรุ่งขึ้นผมก็จูงเด็กคนนี้ไปกราบขอขมาผู้อำนวยการและครูคณาจารย์ พร้อมอธิบายเหตุผลต่างๆ ให้ฟัง และเอาตำแหน่งครูของผมเป็นประกัน ทำให้เขาได้เรียนต่อ เมื่อเรียนจบก็สอบเข้าเรียนมหาวิทยาลัยได้ เพิ่งรับปริญญาไป เมื่อ ๒ เดือนที่ผ่านมา ตอนนี้เป็นครูสอนดนตรีอยู่ที่โรงเรียนบดินทร์เดชา

ก่อนจะพาเด็กไปขอขมาอาจารย์ ผมสอนเขาถึงความกตัญญูตเวที คนที่จะสามารถยกระดับจิตใจให้เป็นมนุษย์ได้ต้องมีความกตัญญูตเวที รู้จักบุญคุณผู้ให้กำเนิด บุญคุณแผ่นดิน บุญคุณคนที่ให้การศึกษา ๔ คนที่เราควรเว้นการถือโทษโกรธเคืองคือ พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ พระสงฆ์องค์เจ้า และพระมหากษัตริย์ ไม่ว่า คนเหล่านี้จะดูว่าทำโทษเราขนาดไหน เราก็ไม่มีสิทธิ์โกรธหรือทำร้ายเขา

“เสริมแรงให้เด็กบ้าง”

ยังงั้นเด็กก็คือเด็ก สภาพวัยของเขาต้องการติดต่อเพื่อนฝูง ต้องการมีสังคม ผมจึงอนุญาตให้พวกเขามีโทรศัพท์มือถือ แต่ต้องใช้ตามกติกาของบ้านคือ หลัง ๓ ทุ่มต้องปิดโทรศัพท์ทุกเครื่อง ไม่ติดต่อใครเพื่อสวดมนต์ทำสมาธิ

ในเรื่องดนตรีผมจะพาพวกเขาออกไปแข่งทั้งระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ ชะบังแพ้งบ้าง ที่ผ่านมามีบางคนที่ได้รางวัล อย่างปี ๒๕๔๖ ได้รางวัลชนะเลิศดนตรีระดับประเทศ รับรางวัลคู่กับโรงเรียนบดินทรเดชา ถ้าสุดก็ได้อันดับ ๓ ของประเทศ

ผมจะบอกกับเด็กๆ ทุกครั้งว่า ขึ้นชื่อว่าการแข่งขัน แล้วมันต้องมีแพ้ชนะ เราต้องยอมรับในผลการแข่งขัน รู้จักเก็บเกี่ยวสิ่งดีๆ มาเป็นประโยชน์ให้กับตัวเอง นี่เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กๆ ของผม ถ้าเขาได้รางวัลก็เป็นการสร้างให้เขาเห็นคุณค่าของตัวเอง ให้รู้ว่าแม้พวกเขาจะอยู่ในพื้นที่ห่างไกลก็ทำได้เหมือนกับเด็กในเมือง ถ้าเขาพยายามและกล้าที่จะสู้เขาก็สามารถทำได้

“พวกเขาทุกคน คือความภาคภูมิใจของผม”

เด็กที่อยู่กับผมมาจนถึงตอนนี้นับได้ ๒๔ รุ่นแล้ว เด็กรุ่นแรกตอนนี้มีที่จบปริญญาโทมหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันเป็นอาจารย์อยู่ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ บางคนก็มีครอบครัวไปแล้ว มีหน้าที่การงานมั่นคง บางคนก็นำความสามารถทางด้านดนตรีไปแข่งขันได้รางวัลสร้างชื่อเสียงให้สถาบัน จนได้รับการยกเว้นค่าเล่าเรียนให้จนจบการศึกษา

ในหนึ่งปีจะมีอยู่ ๓-๔ วัน ที่พวกเขาจะกลับมารวมตัวกัน จัดกิจกรรมทำบุญบ้านประจำปีเหมือนเป็นงานรวมญาติและเลี้ยงรุ่นพวกเขาเด็กๆ เป็นคนดำเนินการเอง

ทั้งหมดถือเป็นทั้งงานทำบุญ พบปะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง รับขวัญพี่ให้พี่น้อง เล่นดนตรีร่วมกัน ส่วนคนที่มิครอบครัวก็เอาลูกเอาครอบครัวมาด้วย แล้วก็ถือโอกาสนี้จัดกิจกรรมบวชพราหมณ์ และให้เด็กขอขมาพ่อแม่ เป็นการฝึกให้ลูกรู้จักยอมรับผิดรู้จักขอโทษ และขอภัยในสิ่งที่ตนได้ทำผิดต่อพ่อแม่ วันนี้นี้ยังเป็นวันที่ผมจะรับเด็กใหม่เป็นลูกด้วย

“อีกหนึ่งกำลังใจ”

ภรรยาผมเป็นผู้ให้การสนับสนุนคนสำคัญ แต่งงานกันมา ๒๐ ปี เธอไม่เคยบ่นที่ผมต้องเลี้ยงดูเด็กๆ จำนวนมาก เราไม่เคยทะเลาะกันเรื่องนี้เลย เธอเป็นพลังสำคัญให้ผมมีแรงขับเคลื่อนงาน สร้างความดีให้เกิดขึ้นกับสังคมและกับชีวิตใหม่ๆ ต่อไป เธอช่วยจัดการดูแลค่าใช้จ่ายในบ้านให้ทั้งหมด เงินเดือนที่ได้มาผมยกให้เธอหมด ขอใช้แค่วันละ ๒๐ บาท และอีกเดือนละ ๕๐๐ เพื่อหยอดกระปุก พอครบปีผมจะมีเงิน ๖,๐๐๐ บาท ผมจะกันครึ่งหนึ่งไว้เป็นงบประมาณจัดกิจกรรมอบรม ดนตรี อีกครึ่งหนึ่งใช้จัดกิจกรรมบวชพราหมณ์ภาคฤดูร้อนที่วัดป่าแก้ว จันทบุรี

เมื่อก่อนผมเคยโดนแฉ่งจับ เพราะมีคนหาว่าผมเอาเด็กมาชองสุเมสพยา ผมก็ให้ทุกคนเข้ามาดู จนตอนนี้สารวัตรที่เคยถูกชาวบ้านไปแฉ่งให้มาจับผมก็เอาลูกชายมาฝากให้อยู่กับผมด้วยตั้งแต่ ป.๕ จนตอนนี้อยู่ ม.๔ แล้ว

ผมเชื่อว่าสิ่งที่ทำให้เป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ การมีเด็กคุณภาพในสังคมแม้เพียง ๑ คน ก็จะทำให้สังคมนั้นน่าอยู่มากขึ้น หรือถ้าแม้ว่าเด็กที่อยู่กับผมตอนนี้ สมมติว่าเขาไม่ใช่คนดี อย่างน้อยเขาก็ถูกจำกัดขอบเขตที่จะสร้างสิ่งไม่ดี ผมก็คิดว่าปัญหาสังคมจะเบาลงไปเยอะ การจำกัดขอบเขตเมื่อทำต่อเนื่องก็เหมือนก้อนหินที่เป็นเหลี่ยมแล้วถูกเคาะถูกเกลาทุกวัน เหลี่ยมจะเริ่มมนจนไม่เป็นอันตราย

“ใครบ้างไม่เคยห่อ”

คนทำงานก็เหมือนรถที่วิ่งทุกวัน นานไปเครื่องก็ย่อมชำรุดทรุดโทรมไปตามกาลเวลา มันก็เหมือนการทำงานที่ย่อมต้องมีปัญหา แต่ผมคิดว่ามันอยู่ที่การมอง เรามองปัญหาในแง่บวกหรือแง่ลบ ถ้ามองแง่ลบก็อาจคิดว่า ทำอย่างไรก็ไม่เหมือนเอาลูกเขามาเลี้ยง เอาเมียขงเขามาอม แต่ผมกลับคิดว่า สิ่งที่เราทำคือการให้โอกาสเด็ก

สร้างเด็กให้เป็นคนดีของสังคม ถ้าเจอปัญหาหลายๆ ผมจะยึดหลักขั้นดี ค่อยๆ ศึกษา ปัญหาและหาทางแก้ไขไปทีละอย่าง

มีอยู่ช่วงหนึ่ง ผมเป็นไวรัสตับอักเสบบีอย่างรุนแรง หมอบอกว่ามีโอกาส เสียชีวิตภายใน ๒๔ ชั่วโมง เพราะไม่ได้พักผ่อนติดกันหลายวัน ตอนนั้นต้องเข้า โรงพยาบาลอยู่ ๕๕ วัน ผมก็สวดชินบัญชรทุกวัน ภาวนาว่าถ้าหากชีวิตผมยังมีค่า ต่อเด็กๆ ก็อย่าเพิ่งเอาผมไป ผมไม่ได้อยากได้อะไรตอบแทน เพียงแต่คิดว่าทำอย่างนี้ แล้วได้บุญ ได้สร้างคนดีให้กับสังคม

“ความรักที่เกิดขึ้น”

เด็กๆ จะสัมผัสได้ และจะเป็นตัวหยุดยั้งให้เขาคิดก่อนจะตัดสินใจทำอะไร ลงไป เพราะกลัวว่าคนที่รักเขาจะเสียใจ อย่างน้อยเด็กที่ออกไปจากผม ผมก็มั่นใจว่า เขาเป็นคนคุณภาพที่สามารถไปสร้างครอบครัวคุณภาพได้ต่อไป เพราะเขาถูกสอนมา ด้วยความรัก ความอบอุ่น ได้รับความเข้าใจ และการปฏิบัติที่ถูกต้อง พวกเขาจะเป็น คนที่กลับมาต่อ ยอดให้กับน้องๆ ต่อไป

การที่เด็กจะเชื่อฟังครูหรือไม่ ครูต้องสร้างบารมีให้กับตัวเองด้วย วิธีการไม่ ยากคือ ต้องมองนักเรียนทุกคนเหมือนเป็นลูกแท้ๆ แล้วทุกอย่างจะมีคำตอบ รักลูก อย่างไม่รังเกียจลูกศิษย์อย่างนั้น แม้จะลงโทษหรือตีก็ทำด้วยความรู้สึกว่าเขาเป็นลูก สอนด้วยความรัก ความหวังดี เมื่อเด็กไวใจเขาก็จะเล่าทุกอย่างให้เราฟัง

สิ่งที่ผมทำมาจนถึงปัจจุบัน คือการทำเป็นตัวอย่างให้เห็น ซึ่งผมคิดว่ามันดี กว่าการที่จะมัวมาพูด คือให้ทุกคนได้เห็นผลจากการกระทำ เป็นบทพิสูจน์ให้เห็นของ จริงกันไปเลย ผมอยากให้เห็นในสังคมหันมาสนใจ “ครอบครัว” ให้มากขึ้น ครอบครัว สำคัญกับเด็กมาก เป็นบ้านหลอมให้เขาเป็นคนดี และการเป็น “คนดี” ก็คือคำตอบ สำหรับการแก้ไขทุกปัญหา

+++ บันทึกในนามแห่งความรักจากบางส่วนของชีวิต +++

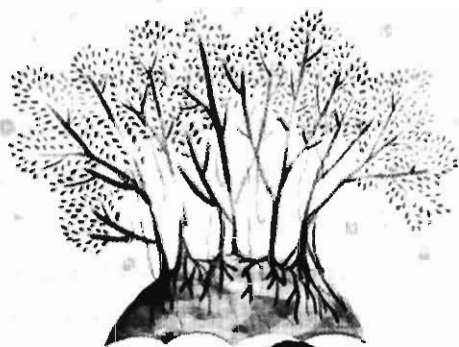
นายวิระ มนตรีวงศ์ (ครูวิระ)

ครูกลุ่มวิชาศิลปะ โรงเรียนคลองใหญ่ อ.เมือง จ.ตราด

บันทึกรักแท้

ป่าเขียวผู้อารี

“...เราเกิดมาบนแผ่นดินนี้แหละลูก วันหนึ่งร่างกายเราก็ต้องทับถมลงบนแผ่นดิน แผ่นดินนี้จะหนักเพราะเรา ดังนั้นเราต้องสร้างคุณค่าให้กับแผ่นดิน ให้สมกับที่ได้เกิดมา เราเกิดมาบนผืนแผ่นดินไทย เราต้องมีจิตใจเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เราต้องสร้างคุณค่า สร้างประโยชน์ให้แก่เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ต้องเป็นคนมีค่าแก่สังคม ต้องรักษาพัฒนาภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษให้มาให้คงอยู่ ต้องรักษาภาพลักษณ์ให้ดีตลอดไป เพื่อเป็นการตอบแทนคุณครูบาอาจารย์ บรรพบุรุษ และผืนแผ่นดิน...”

ตั้งแต่เด็ก เตี้ยจะพร่ำสอนฉันแบบนี้มาตลอด และตั้งแต่จำความได้ ฉันก็เห็นเตี้ยดำเนินชีวิตตามแนวคำสอนนี้ตลอดมา

“ลูกหมอต้องเป็นหมอ”

หมอพื้นบ้าน หมอแผนโบราณ หมอสมุนไพร ไม่ว่าจะเรียกด้วยชื่ออะไร ชาวบ้านทุกคนก็รับรู้ว่าเป็นหมอ และเตี้ยก็มักจะบอกกับลูกๆ อยู่เสมอว่า “ลูกหมอต้องเป็นหมอ” เหมือนกับที่เตี้ยได้สืบทอดความรู้ด้านนี้มาจากบรรพบุรุษของเราต่อกันมาหลายชั่วอายุคน

ฉันมีพี่น้อง ๕ คน แต่สุดท้ายก็มีแค่ฉันกับพี่ชายที่สืบทอดความรู้จากเตี้ยที่ตาพระยา อำเภอลี้หลังสวน จังหวัดชุมพร เมื่อ ๖๐ กว่าปีก่อน มีป่าไม้ อุดมสมบูรณ์ ฉันชอบตามเตี้ยเข้าป่าไปเก็บเครื่องยาสมุนไพร ชอบซักถามว่านี่ต้นอะไร ทำการรักษาอะไรได้บ้าง ฯลฯ ดูเตี้ยมีความสุขทุกครั้งที่ได้อธิบายให้ฉันฟัง

เตี้ยบอกว่าฉันเป็นผู้หญิง ควรจะเป็นหมอตำแยเพื่อจะได้ช่วยเหลือผู้หญิงอีกหลายๆ คน ส่วนพี่ชายพอให้เป็นหมอยา หมอกระดูก หมอจับเส้น

ฉันได้เรียนรู้เรื่องรอบเดือน การปฏิสนธิ ลักษณะของเด็กในครรภ์ ฯลฯ จากตำราแพทย์แผนโบราณของเตี้ยและจากประสบการณ์ที่เตี้ยสะสมมา ฉันกับพี่ชายเรียนรู้จากเตี้ยอย่างจริงจัง จนในที่สุดพวกเรา ก็บินเดี่ยวได้

จำได้ว่า ตอนอายุ ๑๗ ฉันทำคลอดให้คนในหมู่บ้านเองได้แล้ว ส่วนพี่ชายก็ช่วยให้คนหายป่วยไข้ได้เช่นกัน วันหนึ่งเตี้ยก็บอกกับพวกเราว่าให้ไปอยู่ที่อำเภอเขมรชัย จังหวัดชุมพร เพราะที่นั่นเป็นชนบทห่างไกลยากลำบาก ชาวบ้านต้องการ

ความช่วยเหลือและการดูแลด้านสุขภาพอีกมาก เราสองคนจึงไปอยู่ที่นั่น จนพี่ชายมีครอบครัว เราช่วยกันทำไร่ไปดูแลคนไข้ไป แป๊บเดียวเวลาก็ผ่านไป ๑๐ ปี

“แล้วพี่ชายก็จากฉันไป”

ที่เขาเรียบบายมนั้นเป็นพื้นที่สีแดง ถึงแม้ว่าฉันกับพี่ชายจะเข้าไปอยู่ด้วยความตั้งใจดี เพื่อจะช่วยเหลือผู้คนและอยู่กันอย่างสงบเรียบร้อยมาเป็น ๑๐ ปี แต่แล้ววันหนึ่งพี่ชายฉันก็ถูกฆ่าตาย ฉันจึงต้องพาลูกๆ ๓ คนของพี่กับลูกเลี้ยงของฉันอีก ๑ คน อพยพกลับมาอยู่ที่หลังสวนกับพ่อ

พ่อเสียใจมากกับการจากไปของพี่ชาย และเสียใจยิ่งขึ้นที่ไม่มีคนสืบทอดความรู้ต่อไป ฉันจึงบอกกับพ่อว่า

“ฉันนี่แหละจะขอเป็นผู้สืบทอดวิชาความรู้ของพ่อเอง”

แม้จะรู้ว่าฉันชอบวิชาพวกนี้มาแต่เด็ก แต่พ่อก็ย่ำแล้วย้ำอีกว่า หมอแผนโบราณแบบเราต้องไม่เรียกร้องค่ารักษาจากคนไข้ ต้องไม่หวังความร่ำรวย เพราะอาชีพนี้จะไม่มียวันรวยแต่ก็ไม่มียวันจน ยิ่งฉันเป็นผู้หญิงพ่อก็ยังต้องย้าหนักขึ้น เพราะกลัวว่า เมื่อฉันแต่งงานแล้วสามีเกิดไม่ชอบอาชีพนี้ ฉันก็คงทำต่อไปไม่ได้

เพื่อให้พ่อมั่นใจเหมือนที่ฉันมั่นใจ ฉันจึงบอกพ่อว่า

“ฉันจะไม่แต่งงาน ขอสืบทอดความรู้ของพ่อดีกว่า และฉันก็ไม่เคยหวังเงินทองจากใคร ฉันจึงเป็นหมอได้สบายมาก”

สุดท้ายพ่อจึงยอมถ่ายทอดความรู้ทุกอย่างที่เคยถ่ายทอดให้พี่ชายมาให้ฉัน

หมอแผนโบราณอย่างเรา สิ่งที่ต้องยึดถือเป็นอันดับแรกคือ “คุณความดี” ความดีซื้อไม่ได้ ขายเป็นหมอด และมันก็ทำให้ชีวิตฉันไม่เคยรู้จักคำว่า “หมด” จริงๆ

บางวันข่าวสารในถึงท่าท่าจะหมดก็มีคนเอามาให้ พอไม่มีกับข่าวกินก็มีคนทำมาส่ง ฉันคิดว่านี่แหละ “คือบุญกุศลที่เราสร้างมาจากการช่วยเหลือผู้คนที่พ้นจากความเจ็บป่วย” บุญนี้แม้จะไม่ทำให้เราร่ำรวยแต่ก็ทำให้เราไม่มีวันยากจน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ไม่เคยจนน้ำใจ”

ชีวิตของฉันแวดล้อมไปด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความสบายใจแบบนี้ต่างหากที่ฉันต้องการ ไม่ใช่ความสบายตัวในบ้านใหญ่โตเงินทองมากมาย แต่ไม่เคยสบายใจได้เลย

“ในวันที่ฉันแต่งงาน”

ฉันบอกกับสามีว่า ถ้าเธอรับอาชีพที่ฉันเป็นไม่ได้ให้บอกมาคำเดียว ฉันจะไปเอง เขากลับบอกมาว่า

“ได้อยู่ด้วยกันสร้างความดีสร้างบุญกุศลอย่างนี้ ใครจะยอมให้ทิ้งไปให้ไง”

พอดีใจมากที่ได้ลูกเขยที่รักในงานด้านนี้เหมือนกัน

“ดีแล้ว มาช่วยกันเรียน ช่วยกันดูแลคน”

คือคำที่พ่อบอกในวันนั้น

แม้จะเคยบอกกับตัวเองว่า ฉันจะไม่แต่งงาน แต่ฉันก็ไม่เคยเสียใจที่ผิดความตั้งใจของตัวเองในเรื่องนี้ เพราะเขาไม่เคยพูดให้ฉันเลิกเป็นหมอแผนโบราณ คอยแต่จะให้กำลังใจและช่วยเหลือกันทุกเรื่อง จนบางครั้งฉันก็อดคิดไม่ได้ว่า สามีฉันคนนั้นคือ “คนที่สวรรค์ส่งมา”

“เขาเรียกฉันว่าหมอเถื่อน”

แม้เราจะช่วยเหลือคนไข้ต่อเนื่องกันมาหลายชั่วคน แต่เมื่อทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปคนก็มองเราต่างไปจากเดิม ชุมพรมีสถานเอนามัยและโรงพยาบาลเพิ่มมากขึ้น ทำให้ชาวบ้านหันไปหาหมอสมัยใหม่กันหมด ความเชื่อถือที่เคยมีให้กับหมอแผนโบราณเปลี่ยนไป แลบางคนยังเรียกเราว่า “หมอเถื่อน” จนทำให้ฉันไม่กล้าช่วยเหลือใครอีก เพราะกลัวว่าถ้าคนไข้เป็นอะไรไปญาติเขาจะมาแจ้งจับ ยังได้ยินคำว่า หมอเถื่อนก้องอยู่ในหัวฉันก็ยังไม่กล้า ช่วงนั้นฉันจึงกลายเป็นคนไม่มีงานทำ ได้แต่อยู่บ้านเลี้ยงลูกอย่างเดียว

จนวันหนึ่งก็เกิดอาการที่หมอแผนโบราณเรียกกันว่า “ครูท่า” คือ ผอมลง

เรื่อยๆ น้ำหนักลดจนเหลือแต่กระดูก กินไม่ได้ นอนไม่หลับ รักษาที่ไหนก็ไม่หาย
หาสาเหตุไม่เจอ เป็นอยู่ ๓ ปี จนคิดว่าคงตายแน่แล้ว แต่วันหนึ่งก็มีคนมาทักว่า ทำไม
ไม่ลองผสมยาตามสูตรของเตี้ยกินดู ฉันจึงเริ่มรักษาตัวเองด้วยยาของเตี้ย อาการก็ดีขึ้น
เรื่อยๆ จนหายสนิท และทำให้ความมั่นใจเริ่มกลับคืนมาอีกครั้ง

“ช่วยหน่อยได้ไหม”

เรื่องหนึ่งที่ฉันไม่มีวันลืมเกิดขึ้นในคืนวันฝนตก คนกลุ่มหนึ่งนั่งมาในรถ
กระบะ พวกเขาพาชายชราที่ซักหมดสติมาหาฉันที่บ้านแล้วถามว่า

“ช่วยหน่อยได้ไหม” ฉันตอบไปว่า

“จะลองดูถ้าหายก็หาย ถ้าไม่หายก็ตาย”

ถึงจะไม่ได้ช่วยใครมานาน แต่วิชาความรู้ที่สะสมอยู่ในตัวฉันดูเหมือนจะ
ดีใจที่ได้ทำงานอีกครั้ง วันนั้นฉันจับทางอาการได้อย่างเป็นธรรมชาติ เหมือนรู้ไปหมด
ว่าจะต้องทำอะไรบ้าง จนในที่สุดคนไข้คนนั้นก็หายและกลับบ้านได้

เหตุการณ์นี้ ทำให้ฉันบอกกับตัวเองได้อย่างมั่นใจว่า

“งานช่วยคนนี่แหละคือสิ่งที่ฉันต้องทำ ไม่ว่าใครจะเรียกฉันว่าหมอเถื่อน หรือ
อะไร ฉันก็ไม่ต้องกลัวอีกต่อไปแล้ว”

“หมอก็ร้องไห้เป็น”

ช่วงที่คนป่วยเข้ามามาก ฉันกับสามีต้องทำงานทั้งวันทั้งคืน ต้องสลับเวรกัน
ดูพวกเขา สามีฉันจะนอนแต่หัวค่ำเพื่อตื่นเที่ยงคืนมาดูคนป่วยจนถึงเช้า ส่วนฉันตื่น
ตอนเช้ามาทำอาหารเลี้ยงคนป่วย แล้วจึงขี่จักรยานไปหาสมุนไพรจากป่าที่นับวันก็

จะเหลือน้อยลงทุกที บางครั้งต้องซีไปเกือบ ๑๐๐ กิโล กว่าๆจะหายได้

แรกๆ เราใช้บีบีตัมยาบนเตาฟืน เสรีจก็ต้องยกมาให้คนไข้ ทั้งร้อน ทั้งหนัก ยกกันจนสุขภาพย่ำแย่ บางครั้งเป็นฤดูแล้งน้ำไม่พอตัมยาให้คนไข้ ฉันทก็อดร้องไห้ไม่ได้เพราะรู้สึกเหมือนโซ่ชะตากลับแก้งไม่ยอมให้ฉันทได้รักษาพวกเขา

ฉันทพูดกับสามีว่า ถ้าเราต้องยกหม้อยาใหญ่ๆ แบบนี้ต่อไป เห็นทีคงตายก่อน จะได้ช่วยเหลือคนป่วยแน่ มาวางแผนทำโรงอบสมุนไพรกันดีกว่า

ก็อย่างที่รู้ หมอแผนโบราณอย่างเราไม่มีวันร่ำรวยแต่ก็ไม่มีความยากจน เราไม่มีเงินแต่ก็ทำโรงอบสมุนไพรได้สำเร็จด้วยความช่วยเหลือจากคนไข้และญาติๆ ทั้งที่รักษาหายไปแล้วและที่ยังรักษาอยู่กับเรา บางคนมีเงินก็ช่วยเงิน บางคนมีแรง ก็ช่วยแรง บางคนก็ช่วยทั้งเงินทั้งแรง จนทำให้โรงอบสมุนไพรสำเร็จลงได้

“น้ำใจลอรอยน้ำตา”

ความช่วยเหลือจากคนไข้และญาติคนไข้ทำให้ฉันทรู้สึกตื่นตันมาก ฉันทไม่เคยคิดร้องขออะไรจากใคร คิดแค่ว่าตัวเองก็เหมือนเรือจ้าง พอช่วยรักษาคนไข้ให้หายก็เหมือนได้ส่งพวกเขาขึ้นฝั่งให้สามารถกลับไปมีชีวิตที่ปกติสุขได้อีกครั้ง แค่นั้นฉันทก็มีความสุขมากแล้ว ฉันทรักษาผู้ป่วยทุกคนด้วยความทุ่มเท มีเป้าหมายว่าคนที่ถูกห้ามเข้ามาหาฉันทอย่างน้อยก็ต้องได้กลับไปแบบถือไม้เท้าก็ยังดี ทุกคนต้องดีขึ้นนั่นคือเป้าหมายไม่ใช่เงินทอง ฉันทไม่เคยคิดว่าพวกเขาจะต้องกลับมาตอบแทนอะไรให้ แต่เมื่อพวกเขาอาสาความช่วยเหลือก็ทำให้สัมผัสได้ถึงความอบอุ่นเสมือนอยู่ท่ามกลางญาติพี่น้องแท้ๆ

“บ้านหมอเขียว ครอบครัวยุคเดียวกัน”

บ้านของฉันทเป็นสวนมะพร้าวมีพื้นที่ประมาณ ๙ ไร่ แรกๆ ก็อยู่กันเฉพาะครอบครัว ต่อมาก็ค่อยๆ กลายเป็นที่พักคนไข้และญาติซึ่งมากขึ้นทุกทีจนเกิดปัญหาบ่อน้ำไม่พอใช้ บ้านพักก็ต้องสร้างเพิ่ม คนไข้บางคนรักษาหายแล้วก็ไม่กลับบ้าน เพราะเขาบอกว่าอยู่ที่นี้แล้วสุขภาพจิตดีขึ้นก็เลยอยู่ด้วยกันต่อมา บางทีเขาก็ช่วยคอยรับแขก คอยให้กำลังใจคนไข้คนอื่นๆ จนทำให้พื้นที่แห่งนี้กลายเป็นชุมชนที่เฮียวยาและดูแลซึ่งกันและกัน ช่วยกันทำกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถเสมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน กินอยู่ร่วมกัน ไม่ต้องคิดในเรื่องของเงินเดือน ค่าจ้าง ขาด

เหลืออะไรก็บอกกันไป คนแข็งแรงกว่าก็ยื่นมือเข้ามาช่วย ทำให้ทุกคนมีความสุข มีความหวัง คนที่ยังป่วยอยู่ก็มีกำลังใจดีขึ้น ทำให้การรักษาได้ผลเร็วขึ้น

เพราะการรักษาโรคไม่ได้รักษาเฉพาะทางกายเท่านั้น แต่ต้องให้ความสำคัญกับจิตใจของผู้ป่วยและญาติด้วย ครั้งหนึ่งฉันเคยต้องดูแลคนไข้ทั้งครอบครัวรวม ๕ คน ให้พวกเขามาอยู่รวมเป็นครอบครัวเดียวกันในสวน

ยังจำได้ว่า หลายปีมาแล้วตอนที่ ๓ ผู้หญิงคนหนึ่งพาสามีของเธอซึ่งมีสภาพเป็นเจ้าชายนิทรามาหาฉันที่บ้าน เธอบอกว่าสามีโดยยั้งที่สมอง เธอจึงพาเขามาพร้อมกับเงินที่เหลือติดตัวอยู่แค่ ๒๐ บาท ฉันรักษาเขาอยู่ ๕ ปี พร้อมกับดูแลครอบครัวเขาไปด้วย จนสามีเขาดีขึ้นแม้จะไม่ปกติเหมือนเดิมแต่ก็พอเดินได้ ประคบอบาชีฟได้ เมื่อพวกเขาเข้มแข็งขึ้น ฉันก็ซื้อที่ดินให้ ๑ แปลง พร้อมกับแม่หมูให้เขาไปเลี้ยงเป็นรายได้ ฉันให้การสนับสนุนเพื่อให้พวกเขาพึ่งตนเองได้มากที่สุด เพราะฉันประทับใจและศรัทธาต่อความรักของครอบครัวนี้มาก พ่อของคนที่ เป็นภรรยา มาขอให้เธอทิ้งสามีไป แต่เธอไม่ยอมแม้ว่าตอนนั้นเขาอาจจะไม่ฟื้น ขึ้นมาอีกและไม่มีเงินเลย แต่เธอก็บอกว่าจะทิ้งเขาต่อเมื่อเขาตายแล้วเท่านั้น ฉันจึงตั้งใจจะช่วยเหลือครอบครัวนี้ให้ถึงที่สุด

“ลูกสาวคนใหม่”

ฉันได้ลูกสาวมาอีกคนหนึ่งคนเมื่อปี ๒๕๔๖ เรณู พัดลำพู คือคนไข้ที่มีคนนำมาให้ฉันช่วยเหลือ ญาติของเขาบอกว่าคนไข้ปวดหลังแล้วจากนั้นก็เดินไม่ได้ เมื่อไม่หายพวกเขาก็พามาหาฉันแล้วจากนั้นก็ทิ้งไปเลย ฉันรักษาอยู่ ๓-๔ เดือน เรณูก็เดินได้ จึงอยู่ร่วมกับฉันเหมือนเป็นลูกคนหนึ่ง คอยช่วยเป็นที่มางานช่วยเหลือดูแลผู้ป่วยคนอื่นๆ ช่วยแบ่งเบาภาระและเป็นกำลังใจให้ฉัน

แต่กำลังใจที่สำคัญที่สุดของฉันคือในหลวง เวลาเหนื่อยๆ ฉันจะหันหน้าไปดูรูปของท่าน รูปสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒนวรราชวรางคุณมหาอุปราชฯ และรูปพระพี่นาง ฉันมักคิดเสมอว่า ท่านเป็นถึงพระมหากษัตริย์ แต่ท่านยังทรงงานหนักเพื่อคนไทย ถึงชราแล้วท่านก็ยังไม่หยุดพัก แล้วข้าแผ่นดินอย่างเราจะหยุดได้อย่างไร บางทีสิ่งที่ฉันทำอาจจะช่วยแบ่งเบาภาระของพระองค์ท่านได้บ้างไม่มากนักน้อย ฉันจำได้ท่านเคยบอกว่า “คนต้องรักกัน ต้องช่วยเหลือกันถ้าคนเห็นแก่ตัวแล้วประเทศชาติจะอยู่อย่างไร” ฉันจะช่วยเหลือและรักเพื่อนมนุษย์ เป็นที่พึ่งให้กับผู้ป่วยเต็มกำลังและความสามารถของฉัน

"รางวัลชีวิต"

จากเด็กเลี้ยงควาย จบแค่ ป.๔ สามารถช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ได้ แค่นี้ฉันก็มีความสุขมากแล้ว เพื่อนมนุษย์ในโลกล้วนเกิดแก่เจ็บตายด้วยกันทั้งนั้น ถ้ามีใครเจ็บป่วย แล้วเราช่วยได้ก็โปรดช่วยเหลือกันเถอะ แต่อย่าช่วยเพื่อเงินหรือเพื่อหน้าตา จงช่วยเพื่อความถูกต้อง เพราะความรักความเอื้ออาทรที่เพื่อนมนุษย์พึงมีให้ต่อกัน ช่วยคนอื่นให้มากแต่อย่าคาดหวังจากคนอื่นมากไปกว่าคาดหวังจากตัวเอง

อาจเพราะฉันคิดเช่นนี้ จึงมีคนมาช่วยเหลือนฉันอยู่เสมอ นอกเหนือจากความช่วยเหลือที่ได้จากคนไข้ ฉันยังได้รับความช่วยเหลือและการส่งเสริมจากหน่วยงานต่างๆ มากมาย อาทิ สถานีนอนามัยตำบลนาพระยานายอำเภอหลังสวน อบต.นาพระยา สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหลังสวน และศูนย์พัฒนาสังคม หน่วยที่ ๑๑ จังหวัดชุมพร ในวาระต่างๆ กันจนเกิดเป็นถึงเก็บน้ำ การเดินท่อน้ำ ปรับปรุงห้องนวด สร้างห้องอบและห้องอาบน้ำสมุนไพร รวมถึงการปรับปรุงสถานที่ให้เป็นที่อบรมความรู้ด้านการแพทย์โบราณและการนวดแผนไทย อีกทั้งยังคัดเลือกให้ฉันเป็น อสม.ดีเด่นระดับภาคใต้ ด้านแพทย์แผนไทยด้วย เหล่านี้ทำให้ฉันมั่นใจว่า บ้านของฉันมีศักยภาพเพียงพอและสามารถเป็นที่พึ่งให้กับผู้ป่วยได้อย่างเต็มกำลัง และเป็นเหมือนบ้านอีกหลังของพวกเขาได้

ฉันจะทำงานนี้ต่อไป ตามพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพฯ ที่ฉันจำได้ขึ้นใจว่า

สมุนไพรไทยนี้มีค่ามาก	พระเจ้าอยู่หัวทรงฝากให้รักษา
แต่ป่วยตายายใช้กันมา	ควรลูกหลานรู้รักษาใช้สืบไป
เป็นเอกลักษณ์ของชาติควรศึกษา	วิจัยยาประยุกต์ให้เหมาะสมัย
รู้ประโยชน์ รู้คุณโทษ สมุนไพร	เพื่อคนไทยอยู่รอดตลอดกาล

+++ บันทึกในนามแห่งความรักจากบางส่วนของชีวิต +++
นางสมพร สุดใจ (ป้าเชียว) หมอชาวบ้าน วัย ๖๒ ปี
บ้านเลขที่ ๑๐๑ หมู่ ๙ ต.ตาพระยา อ.หลังสวน จ.ชุมพร

เมื่อใจใส โลกก็สวย

“...ขอบคุณทุกกำลังใจที่ทำให้ชีวิตนี้มีความหมาย
ชีวิตนี้มีความหมายเพราะได้นำสิ่งที่ดีแบ่งปันให้ผู้คนรอบ
ข้าง ชีวิตนี้มีคุณค่าเพราะคนรอบข้างศรัทธาในวิธีการที่เรา
ทำ นำไปปฏิบัติและเผยแพร่ให้กับผู้อื่นได้ ขอขอบคุณทุก
คนที่ร่วมกันสร้างโลกใบนี้ให้สวยงาม ...”

นั่นคือสิ่งที่ฉันอยากบอกกับทุกคน โดยเฉพาะ
หลังจากที่ได้เผชิญหน้ากับความเจ็บป่วย แล้วได้รับกำลังใจ
ใจมากมายจากผู้คน

“ฉันเป็นพยาบาล”

แต่เพราะมุ่งทำงานจนละเลยการดูแลสุขภาพของตนเอง ใช้ชีวิตด้วยความ
ประมาทจึงทำให้เกิดความทุกข์ขึ้นในชีวิต ฉันต้องเข้ารับการผ่าตัดมะเร็งมดลูกจาก
ที่เคยดูแลผู้ป่วยต้องกลายมาเป็นคนป่วยซะเอง

เมื่อป่วยฉันจึงได้พบว่า คนทุกคนล้วนมีทุกข์ ไม่ทุกข์กายก็ทุกข์ใจ ทุกข์เรื่อง
ครอบครัว ทุกข์เรื่องงาน ถึงอย่างไรความทุกข์ก็ต้องมีอยู่กับทุกคน แต่ความทุกข์ที่
เกิดขึ้นกับเราก็มิใช่ข้ออ้างที่จะทำให้เราไม่ช่วยเหลือผู้อื่น

ในยามที่เราทุกข์คนแรกที่เราต้องช่วยเหลือคือ “ครอบครัว” เพราะครอบครัว
คือคนกลุ่มแรกที่ทุกข์ไปกับเราด้วย เหมือนตอนที่รู้ว่าป่วย ครอบครัวของฉันทั้งพ่อ
สามี และลูก เราต่างอยู่ในภาวะจิตตกกันหมด เราจึงต้องให้กำลังใจกันและกันเป็น
อันดับแรก

จากนั้นคือการช่วยเหลือ “คนรอบข้าง” ในกรณีของฉันคือคนไข้และเพื่อน
ร่วมงาน เมื่อเรามีทุกข์ก็ทำให้ระลึกได้ว่าคนอื่นก็มีทุกข์ของเขาเช่นกันเราจึงควรรับฟัง
และแนะนำทางออกที่ดีให้กับเขา

ขั้นต่อมาจึงเป็นการช่วยเหลือ “สังคม” ซึ่งทุกระดับไม่ว่าจะเป็นครอบครัว
คนรอบข้าง หรือสังคม ฉันใช้เครื่องมือเดียวกันนั่นคือ “ธรรมะ”

“โชคที่มีกรรมะ”

ก่อนหน้าจะพบกับโรคภัย ฉันได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาเจ้าหน้าที่ ซึ่งคุณหมอสุริยะ คงคาเทพ เป็นผู้จัดขึ้น และยังสามารถเข้าร่วมการวิเคราะห์ตนเองกับรศ.ดร. ทิพาวดี เอมะวรรณะ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ น้ำเสียงที่ไพเราะและบุคลิกที่นิ่งสงบของอาจารย์อันเป็นผลมาจากการปฏิบัติธรรมเป็นแบบอย่างที่น่าเลื่อมใสมากสำหรับฉัน จนทำให้ฉันต้องเข้าไปถามอาจารย์ว่าสนใจอยากปฏิบัติจะไปที่ไหนดี

อาจารย์จึงพาฉันไปปฏิบัติที่ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทยเป็นเวลา ๘ วัน เป็นการปฏิบัติธรรมครั้งแรกในชีวิตได้เรียนรู้เรื่องสติสมาธิ เดินจงกรม ฟังธรรม แรกทีเดียวรู้สึกเครียดเพราะทุกอย่างดำเนินไปอย่างช้ามากๆ ซึ่งตรงข้ามกับชีวิตของเราที่เคยรีบเร่งรวดเร็วมาตลอด แต่เราก็ทำตามที่เขาบอก

หลังจบการอบรมเราได้เห็นความสุขที่เกิดขึ้นในใจ ได้มองดูตัวเองและเข้าใจกับความเจ็บป่วยของตัวเอง เห็นทุกข์ของตัวเอง และอยู่กับมันได้อย่างเข้าใจ

ประสบการณ์ครั้งนี้ทำให้ฉันได้รู้ว่า วิชาทงโลกไม่สามารถเยียวยาชีวิตให้พ้นทุกข์ได้ สิ่งที่มีค่าที่สุดสำหรับการเรียนรู้ของมนุษย์คือ การรู้กาย รู้ใจ จนเห็นความจริงของชีวิตคือความทุกข์ ความไม่เที่ยง ที่มนุษย์ทุกคนต้องเจอ

“เมื่อรู้ จึงเป็นสุข”

ธรรมะช่วยให้ฉันแปลงวิกฤตเป็นโอกาสได้ ในยามที่ผ่าตัดมะเร็งมดลูก เป็น

เวลาที่ทรมาณมาก เพราะรู้สึกตัวในขณะที่ผ่าตัด แต่เพราะเรียนรู้ที่จะวางจิต ละความรู้สึกต่างๆ แล้วหันมาดูสิ่งที่เกิดขึ้นในกายด้วยใจที่เป็นกลาง ฉันจึงผ่านทุกขในครานั้นมาได้

แต่เพราะทุกอย่างในชีวิตต้องสมดุล ดูแลจิดอย่างเดียวไม่ได้ ต้องดูแลกายด้วย ความไม่สมดุลของฉันทำให้กลับมาป่วยอีกครั้งด้วยโรคมะเร็งที่ผนังช่องคลอด คราวนี้ฉันจึงเตรียมตัวเต็มที่ เข้าปฏิบัติธรรมอย่างเข้มข้นก่อนที่จะฉายแสง ผังแร่ ให้เคมีบำบัด พร้อมทั้งจิตไว้ว่า ขอให้ชีวิตอยู่เพื่อทำความดี จะดูแลตนเองร่างกายนี้ไม่นำสิ่งไม่ดีเข้ามาทำร้ายตนเองทั้งร่างกายและจิตใจ

ถึงกระนั้นบททดสอบก็ยังไม่สิ้นสุด หลังออกจากโรงพยาบาลได้ไม่ถึง ๒ สัปดาห์ก็ป่วยเป็นตับอักเสบ ร่างกายทรุดโทรมมากนอนขมอยู่อีก ๑ เดือน ยืงนานวันยิ่งเจอผลกระทบจากการฉายแสง กระเพาะปัสสาวะอักเสบ ไตอักเสบ แต่รอดมาได้เพราะให้อาหารจิดอยู่ตลอด ระลึกรู้เท่าทันกายและจิตอยู่ทุกขณะ มีสติ รู้ทัน ทุกอย่างกลายเป็นเรื่องปกติของชีวิต อยู่กับสภาวะแบบนี้ด้วยใจที่สงบ ไม่ปล่อยให้ความคิดฟุ้งซ่านที่เป็นอกุศลมาทำร้ายและบั่นทอนจิตใจตัวเอง เข้าใจแล้ว อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เมื่อพื้นที่สำหรับความทุกข์ลดลง ความสุขก็คืบคลานเข้ามาแทนที่

“ถ่ายทอดประสบการณ์”

อย่างที่บอกว่า แม้เราจะทุกข์ แต่มันก็ไม่ใช่อุปสรรคสำหรับการที่เราจะช่วยเหลือผู้อื่น ฉันเริ่มต้นด้วยการพูดคุย เล่าให้ครอบครัวและเพื่อนร่วมงานฟังว่าฉันไปปฏิบัติธรรมมาแล้วทำให้ใจสงบและมีความสุขอย่างไร

จากนั้นก็ร่วมมือกับอาจารย์รุจ คุลยากร ผู้จัดการโรงเรียนบรรจจรัตน ในเขตอำเภอเมืองลพบุรี ทำหลักสูตรพัฒนาคุณภาพชีวิตขึ้น นำโยคะ สมาธิ และจิตวิทยา เข้ามาใช้ในการอบรม ซึ่งเป็นจุดเริ่มของการนำผู้คนไปสู่การปฏิบัติธรรม ทำให้ทุกคนเข้าใจว่า การปฏิบัติธรรมไม่ใช่เรื่องยาก ฉันยังไปเชิญชวนผู้อำนวยการโรงพยาบาลที่ฉันทำงานอยู่ให้มาร่วมอบรมด้วย จนในที่สุดข่าวก็กระจายไปทั่วโรงพยาบาลและมีคนมาอบรมมากขึ้นเรื่อยๆ

โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต จัดมาถึงปัจจุบันกว่า ๑๐๐ รุ่นแล้ว จากที่เคยเป็นแค่การบรรยาย ๓ ชั่วโมง ก็ขยายไปเป็นการอบรม ๓ วัน ๒ คืน จากเฉพาะการ

อบรมในจังหวัด ขยายไปสู่ต่างจังหวัด มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้าร่วมอบรมจำนวนมาก ซึ่งพวกเขาสามารถนำความรู้ไปใช้กับคนไข้และคนในชุมชนได้อีกต่อหนึ่ง ทำให้หลายคนมีความคิดเชิงบวกมากขึ้น มีความสุขในการทำงานมากขึ้น คนไข้เบิกบานมากขึ้น เพราะรู้จักยอมรับในสิ่งที่เขาเป็น เห็นคุณค่าของตัวเอง ทำให้เขาอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

“ขยายสู่ครูและนักเรียน”

ฉันพบว่ามนุษย์ทุกคนล้วนทุกข์เพราะตัวเองทั้งสิ้น แต่ยิ่งแก้ยิ่งเปลี่ยนยาก โครงการจึงมุ่งมาที่เด็กและเยาวชน เพราะถ้าเราสร้างรากฐานเด็กให้ดี เขาก็จะเติบโตมาเป็นผู้ใหญ่ที่ดี ไม่สร้างปัญหาให้สังคม

ฉันกับอาจารย์รุจ จึงทำโครงการในโรงเรียน โดยกิจกรรมแรกคือ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตครู เพราะอาจารย์รุจเชื่อว่า ก่อนที่จะสร้างความสุขให้กับนักเรียนได้นั้นครูต้องมีความเข้าใจและมีความสุขก่อน หลังจากนั้นจึงเริ่มจัดโครงการกับเด็ก ป.๑-ป.๖ โดยให้ชื่อว่า “ปฏิบัติการค้นหาสิ่งที่ซ่อนอยู่ในลมหายใจ” มีระยะเวลา๑ภาคการศึกษา เป็นการฝึกสมาธิให้เด็ก ทำให้เด็กมีความสุขกับการเรียน ปลุกฝังคุณธรรม และสอนการกำหนดลมหายใจแบบง่ายๆ ให้พวกเขาโดยไม่รู้ตัว มีเกมส์ มีการแข่งขัน ทำให้เด็กๆ สนุกกับกิจกรรมนี้มาก จึงคิดกันว่า ควรจะทำให้กิจกรรมดังกล่าวดำเนินต่อเนื่องไปอย่างมีระบบ จึงตั้งเป็น “สโมสรรใจใส” ขึ้นมา

อาจารย์รุจ อธิบายถึงที่มาของชื่อของสโมสรรใจใสไว้ว่า

“เพราะเชื่อว่าถ้าใจคนเรามีความสุข มีความเบิกบาน ก็จะทำให้คิดดี ทำดี พุทธิ จึ่งตั้งเป็นสมโสรใจใสขึ้น”

“กระบวนการใจใส”

กิจกรรมที่ให้เด็กๆ ได้ทำมืออยู่หลากหลาย เช่น

ถอดรหัสลับคุณธรรมสร้างโลกสวย - เป็นการเขียนคุณธรรม ๓๖ ข้อ ลงบน บัตร ซึ่งจะจับทุกเข้าหน้าเสาธง ถ้าบัตรคุณธรรมที่จับได้ตรงกับเด็กคนไหนเด็กคนนั้น ก็จะได้รางวัล

ดาวใจใส - เมื่อเด็กทำความดี ปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม ครูจะมอบดาวใจใส ให้นักเรียนเพื่อเอาไปสะสมในตลับห้อยคอ ซึ่งเลียนแบบมาจากจตุคามที่กำลังดังใน ช่วงนั้น เมื่อเด็กสะสมได้ตามจำนวน ก็สามารถนำไปแลกเปลี่ยนของรางวัลได้

สร้างโลกสวยในวันสันติภาพโลก - ให้เด็กๆ เขียนบัตรอวยพรให้กับโลก แล้ว ผูกติดกับลูกโป่งนำไปปล่อยสู่ท้องฟ้า

ตอบปัญหาคุณธรรม - พร้อมทั้งถ่ายทอดผ่านเคเบิลทีวีท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่ ให้กับคนในชุมชนได้รับทราบด้วย

ต่างๆ เหล่านี้ ล้วนเป็นกิจกรรมที่ต้องทดลองทำและพัฒนาไปเรื่อยๆ โดย ทำวิจัยควบคุมไปด้วยเพื่อหากิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมและพัฒนาศักยภาพเด็กให้ เหมาะสมกับแต่ละระดับชั้นไปในคราวเดียวกัน

“เมื่อใจใสขยายตัว”

ทุกวันนี้โรงเรียนที่อยู่ใกล้ๆ สนใจนำหลักการของใจใสไปปรับใช้แล้ว ซึ่งทำให้บรรยากาศการเรียนของเด็กๆ มีความสุขมากขึ้น เด็กๆ สนุกในการเรียนรู้ และ คอยติดตามข่าวสารตลอดว่าในแต่ละภาคการศึกษาจะมีกิจกรรมอะไรให้เขาทำบ้าง ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจของเด็กๆ ได้มาจากการประมวลผลการดำเนินงานผ่านการ พุดคุยสอบถามกับผู้ปกครอง เพราะเด็กๆ ในวัยนี้ เมื่อมีเรื่องอะไรก็มักจะเล่าให้ ผู้ปกครองฟังเสมอ

“เราเป็นผู้สร้างโลก เราจะทำความดี มีความสุขทุกที ใจใสทั้งปี อย่างนี้ เรียกว่า เบิกบาน”

เมื่อกิจกรรมใจใสขยายตัวมากขึ้น เราก็คงจะมีโอกาสได้ยินเสียงเพลง “ใจใสโลกสวย” ดังบ่อยครั้งมากขึ้น แต่นั่นก็ไม่สำคัญเท่ากับที่เราจะมีเด็กๆ ที่พร้อมจะเป็นผู้สร้างโลก ทำความดี มีความสุข และเบิกบาน ซึ่งจะทำให้ผู้ใหญ่อย่างเราๆ พลอยเบิกบานไปด้วย

แม้เด็กๆ จะเบิกบานด้วยกิจกรรมต่างๆ ของสโมสรใจใส แต่ก็อย่างที่อาจารย์รุจว่าไว้

“การพัฒนาเด็ก สำคัญที่สุดอยู่ที่ผู้ใหญ่ต้องเป็นต้นแบบที่ดี เป็นแรงบันดาลใจที่ดี ไม่ต้องไปคาดหวังจากคนอื่นหรือจากตัวเด็ก หากผู้ใหญ่ทำดีให้เด็กเห็นเด็กก็จะซึมซับเข้าไปโดยอัตโนมัติ”

‘ต้นแบบที่ดี’

แล้วผู้ใหญ่อย่างเราๆ จะเป็นต้นแบบที่ดีได้อย่างไร ... ฉันเชื่อว่า หนทางหนึ่งในการก้าวไปสู่การเป็นต้นแบบที่ดีก็คือการฝึกจิตตนเองอย่างสม่ำเสมอ ดูแลกายกับจิตเพื่อให้ชีวิตสมดุล วิเคราะห์ตัวเองได้ รู้สึกดีกับตัวเอง เข้าใจตัวเอง เข้าใจชีวิต เข้าใจความทุกข์ และอยู่กับมันได้ ซึ่งทุกครั้งของการอบรมในโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตก็จะมุ่งไปตามแนวทางนี้ เพื่อให้ผู้คนเรียนรู้ที่จะยอมรับความจริง และสามารถแยกได้ระหว่างความสุขที่ลวงโลกกับความสุขที่แท้จริง

แต่ถึงแม้จะมีการทำโครงการอยู่เสมอ และมีผู้เข้าร่วมโครงการมากขึ้นเรื่อยๆ แต่ฉันก็ยังอยากให้มี “เครือข่ายมิตรภาพบำบัด” เพื่อให้ความเป็นมิตรช่วยเยียวยาผู้เจ็บป่วยทั้งกายและใจ ช่วยให้คนทุกข์หายทุกข์ และกลับมามีชีวิตที่สดใสได้อีกครั้ง ซึ่งแนวคิดนี้ก็ได้เริ่มทำไปบ้างแล้วที่อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

อีกอย่างที่อยากทำมากที่สุดคือ การเชื่อมโยงกับกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพัฒนาครูและเด็กอย่างเต็มที่ แต่นั่นก็คืออนาคตที่ต้องติดตามกันต่อไป

ส่วนงานที่ผ่านมาและจะยังคงมีอยู่เรื่อยๆ ก็เช่น การพูดคุยให้กำลังใจกับผู้ป่วย การออกแบบหลักสูตรพัฒนาคุณภาพชีวิตร่วมกับกัลยาณมิตร เป็นต้นแบบงานสมาธิบำบัดให้กับกรมการแพทย์ทางเลือก การแพทย์แผนไทย จัดตั้งสโมสรใจใส และการทำงานเครือข่ายมิตรภาพบำบัดกับกลุ่มต่างๆ

‘สิ่งที่ได้เรียนรู้’

ปัจจุบันที่ดี คือผลมาจากอดีตที่ดี

อนาคตจะดี เพราะทำปัจจุบันไว้ดี

ทุกสิ่งที่มีมนุษย์ประสบล้วนเกิดจากผลการกระทำของตนทั้งสิ้น เวลาที่ผ่านมากับความทุกข์กายทุกข์ใจที่เกิดขึ้น ทำให้คนเราได้เรียนรู้และปรับพฤติกรรมของตนเองได้ง่ายขึ้น

ตราบใดที่ไม่เห็นทุกข์เราก็จะไม่เห็นธรรม ความทุกข์ที่เกิดขึ้นกับชีวิตจึงถือเป็นประสบการณ์ที่ยิ่งใหญ่ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า ทำให้เราเรียนรู้ที่จะดูแลกายและใจของตัวเองได้อย่างสมดุล และยังเป็นทุนสำหรับการดูแลให้คำปรึกษาแก่ผู้ตกทุกข์ได้ยากคนอื่นๆ ด้วย

ในฐานะมนุษย์ เราจึงควรดูแลกายและใจของตัวเองโดยการ

- ปฏิบัติธรรมควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานทางโลก
- มีความสุขและความอึดเอมใจในฐานะผู้ให้
- ยินดีและภาคภูมิใจที่มีเพื่อนร่วมเดินทาง
- เป็นสะพานเชื่อมต่อกุศลกับกัลยาณมิตร

ทั้งหมดก็เพื่อการพัฒนาตนเองไปให้ถึงเป้าหมายของการเกิดมาเป็นมนุษย์ นั่นก็คือ ความยินดีต่อการหลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวง

+++ บันทึกในนามแห่งความรักจากบางส่วนของชีวิต +++

นางศุภกร ธรรมวงษ์ (คุณนิกร)

พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลท่าม่วง อ.ท่าม่วง จ.ลพบุรี

ณ เสด็จสวรรคต

โครงการบ้านสายสัมพันธ์
โครงการจิตประภัสสรตั้งแต่นอนอยู่ในครรภ์
โครงการโรงเรียนพ่อแม่...อริยะสร้างได้

ตลอดเวลา ๒๑ ปีที่ผ่านมา เสถียรธรรมสถาน
วางตัวเองตั้งเรือที่ล่องไปตามลำน้ำ อะไรที่ไหลตามน้ำมา
กระทบ...ก็พร้อมจะเรียนรู้ กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น...
จึงขึ้นอยู่กับว่าจะมีใคร หรืออะไรมาเคาะที่หน้าประตู

จาก 'ปัญหา' สู่ 'ปัญญา'

เสียงทารกตัวน้อยร้องแผดดังน่ากลัวด้วยความหิว หวังเพียงน้ำนมจากอกแม่
เพื่อประทังชีวิต การรอคอยอาจได้รับการตอบสนอง หากผู้เป็นแม่จะมีได้อันตรธาน
ไปเมื่อกกลางดึกที่ผ่านมา เหตุการณ์เช่นนี้เกิดซ้ำแล้วซ้ำเล่า และดูจะเป็นสูตรสำเร็จ
ว่า เมื่อผู้เป็นแม่ประสบภาวะไม่พร้อมไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใด มีน้อยรายเหลือเกินที่
จะรับผิดชอบเลี้ยงดูลูกน้อยของตน เด็กส่วนใหญ่เด็กจึงถูกทอดทิ้งไว้ตามโรงพยาบาล
ตกเป็นภาระของกรมประชาสงเคราะห์ และมีเมื่อน้อยที่ตัดสินใจปลิดชีวิตของเลือดใน
อกก่อนที่จะถึงเวลาลี้มตาตุโลก การประชุมหารือเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นของเหล่า
นักสังคมสงเคราะห์จึงลงตัวที่การเปิดบ้านพักขึ้นเพื่อรองรับปัญหานี้ แต่ก็ไม่ใช่ว่า
เท่าใดนัก เนื่องจากแม่จะมีสถานที่รองรับปัญหา แต่จำนวนของแม่ที่ปฏิเสธลูกก็ยังคง
มีปริมาณสูง จึงนำไปสู่อีกระดับของการแก้ปัญหา นั่นก็คือการเชื่อมโยงพุทธศาสนา
เข้ามาเป็นหนึ่งในแนวทางแก้ไข โดยอาศัยหลักของพุทธศาสนาที่สอนให้ทุกคนทำ
ความดี และมีหิริโอตตปละ เมื่อนำความข้อนี้เข้าปรึกษาแม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุด ก็ได้
รับการตอบรับให้สร้าง บ้านสายสัมพันธ์ ขึ้นภายในบริเวณเสถียรธรรมสถาน โดย
กองทุนเสถียรธรรม และกองทุนช่วยเหลือเด็กแห่งสหราชอาณาจักร (SAVE THE
CHILDREN FUND) ได้ร่วมมือสนับสนุนการทำงาน จนประตูบ้านสายสัมพันธ์เปิดขึ้น
ในครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๓๔

ชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกบ้านสายสัมพันธ์เป็นไปอย่างอบอุ่นและเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกัน กิจกรรมประจำวันของแม่ผู้เข้มแข็งในรั้วบ้านสายสัมพันธ์เปิดโอกาสให้ได้มีการเรียนรู้ร่วมกัน และมีพุทธธรรมนำชีวิตของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการนั่งสมาธิ เดินเล่นอย่างมีสติ ภาวนากับการทำงาน สวดมนต์ ฟังธรรม ซึ่งธรรมะก็ได้ช่วยบ่มเพาะจิตใจที่เคยขาดวินัยให้ค่อยๆ ดั้งเดิม สายสัมพันธ์จึงเกิดในปัจจุบันขณะอย่าง ร่าเริง เพราะแม่ได้ใช้ชีวิตกับความเป็นจริงอย่างที่มันเป็น และเรียนรู้ที่จะอยู่กับมันอย่างไม่เป็นทุกข์ นี่เป็นสายสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์กับสรรพชีวิตอื่นๆ และเป็น การเรียนรู้เรื่องชีวิตที่ทำให้เราเข้าใจกฎของสังขาร หรือกฎของธรรมชาติ

ความใกล้ชิดจากการได้เลี้ยงคู่อุ้มชูด้วยสองมือแม่ ทำให้สายใยแห่งความผูกพันเริ่มก่อตัวเป็นสายบางทีละเส้นๆ ร้อยรัดสานต่อเป็นความสัมพันธ์แนบแน่น อย่างน่าอัศจรรย์และเปี่ยมสุข ในขณะเดียวกัน บรรดาแม่ของลูกก็ได้รับมอบหมายให้ ทำหน้าที่ไปตามความถนัดและความชอบด้วย เช่น แม่บางคนเริ่มเรียนรู้และฝึกฝน การทำดอกไม้เทียนหอมบูชาพระ กระทั่งปัจจุบัน ดอกไม้เทียนหอมของเธอส่องสว่าง สุกใสและหอมไกลไปเกือบทั่วโลก ในฐานะของที่ระลึกอันเป็นความภาคภูมิใจของ บ้านสายสัมพันธ์

เวลาราว ๑-๒ ปีในบ้านสายสัมพันธ์ของหญิงสาวผู้เคยก้าวพลาด แม้จะดู ไม่นานนัก ทว่าก็สามารถหล่อหลอมให้เกิดความเข้มแข็งทั้งร่างกาย จิตใจ และที่สำคัญ เธอมีสติ พร้อมทั้งจะก้าวสู่โลกภายนอก และพร้อมที่จะดำเนินชีวิตก้าวต่อไปอย่างคน ที่จะไม่ยอมพลาดอีก

แม่ชีคันสนีย์ถ่ายทอดเรื่องราวของ บ้านสายสัมพันธ์' ให้ฟังอย่างน่าสนใจว่า

“การได้ช่วยผู้หญิง ๑ คน กับเด็ก ๑ คน ก็เท่ากับเราได้ช่วยโลกด้วย ถ้าเรา จะสนับสนุนให้แม่มีความสุขที่จะเลี้ยงลูก วงศาคุณาญาติก็เป็นส่วนสำคัญมาก เรามี ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่จะทำให้เด็กๆ ได้อยู่กับธรรมชาติ และธรรมชาติก็เป็นวงศา- คุณาญาติที่ดีมากของชีวิต ภายใต้อกฏเหล็กของบ้านสายสัมพันธ์ คือ ไม่ว่าจะพลาด มาอย่างไร ที่บ้านสายสัมพันธ์เราจะไม่พูดถึงเรื่องวันวาน และไม่ว่าจะพลาดมาอย่างไร ผู้หญิงทุกคนมีความเป็นแม่ได้เหมือนและเท่ากันทุกๆ คน...คนเรามีแผลกันทั้งนั้น ไม่มีประโยชน์ที่จะอยู่กับความทุกข์ ควรจะพลิกสภาพความสูญเสียให้เป็นความถูกต้อง เสียใหม่ เราจะต้องตั้งหลักให้ได้ ต้องมีสติอยู่ทุกอย่างก้าวของการใช้ชีวิตอยู่ในปัจจุบัน ขณะ ถ้าเราขาดสติ เราจะได้ชื่อว่าตายแล้ว เพราะมันคือความประมาท ชีวิตที่ประมาท และขาดสติเป็นชีวิตที่ตายแล้วทั้งเป็น...เรามีแผล แต่เป็นแผลที่เลือดหยุดไหลแล้ว มอง ที่ไรก็ต้องบอกตัวเองให้ได้ว่า ต้องเข้มแข็ง ต้องระวังมากขึ้นทุกที แผลเป็นมันคงไม่หาย ไปไหน แต่จะเป็นแผลเป็นที่ไม่เจ็บได้ ถ้าเราไม่คอยไปสะกิด และถ้ารู้จักคัดลยกรรมตก แต่งแผลไปเรื่อยๆ แผลนั้นก็จะมีอิทธิพลเหนือเรา...อยู่กับปัจจุบันอย่างมีสติให้เบิก บานแจ่มใสในหน้าที่ทุกขณะ เพื่อว่าพรุ่งนี้จะได้ไม่ต้องแก้ตัวอีก ล้มตรงไหนต้องลุก ตรงนั้น อย่าปฏิเสธหรือเพ่งโทษคนอื่น ต้องยอมรับความจริง ความสุขที่มีในปัจจุบัน ขณะจะทำให้เราเห็นว่าชีวิตศักดิ์สิทธิ์ขึ้น และถ้าเรารู้ว่าปัจจุบันเราจะไม่เพิ่มผลึกเกลือ แต่จะหมั่นเติมน้ำดีให้ผลึกเกลือนั้นค่อย ๆ จางคลาย อนาคตเราก็ไม่ต้องแก้ตัว”

และเมื่อเด็กๆ ใน บ้านสายสัมพันธ์ ค่อยๆ โตขึ้น กิจกรรมต่างๆ ของเสถียร ธรรมสถานก็ค่อยๆ เกิดขึ้นตามการเติบโตของบรรดาหลานๆ ของคุณยายจำ หรือแม่ชี คันสนีย์ คือเมื่อเริ่มคลานได้ เด็กในวัยนี้ควรฟังเพลงอะไร คุณยายจำก็เปิดโอกาสให้ อาสาสมัครที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้มาใช้ความถนัดให้เกิดประโยชน์กับ เด็กๆ จึงเกิดเป็นอัลบั้ม ‘ชมสวน’ ที่ให้ความบันเทิงทั้งแม่และลูกไปพร้อมๆ กัน เช่น เพลง ‘เก็บดวงดาว’ เพลงง่ายๆ ที่เขียนจากหัวใจรักของ ภาวนา อร่ามฤทธิ์ อาสา สมัครของเสถียรธรรมสถาน ในวันที่เธอให้กำเนิดลูกน้อย

“เก็บดวงดาวมาแต่งผม... เก็บหมอกกลมลงกระออม เก็บแผ่นฟ้าทำผ้าอ้อม

ต่อปาก จนขยายผลเกิดเป็น ครอบครัวแห่งสติ ที่เมื่อถึงวันอาทิตย์ ผู้คนมากมายทุก
เพศทุกวัย ทุกสาขาอาชีพ ทั้งในต่างจังหวัด และต่างแดน ก็พากันมาทั้งครอบครัว
เสถียรธรรมสถานจึงเป็นเหมือนห้องรับแขก เหมือนสถานีผ่าน ที่หากใครต้องการดู
งานเรื่องเด็กและผู้หญิงก็สามารถแวะมาดูการทำงานที่ใช้พุทธวิธีในการมองปัญหา
และวิเคราะห์ปัญหาได้ เสถียรธรรมสถานจึงไม่ต้องคิดสร้างสาขา แต่อาศัยการบวก
จากการสร้างเครือข่าย ดังเช่นแม่ชีคันสนีย์ได้กล่าวไว้ว่า

“หนึ่งบวหนึ่ง คำตอบไม่ใช่สอง ทว่าคือมหาศาล ถ้าคุณมีจุดยืนในการใช้
ธรรมะเป็นพื้นฐาน คุณจะก้าวหน้าอยู่ในงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันขณะอยู่แล้ว และยังมี
เสน่ห์สำหรับคนอื่นที่ยังไม่ได้ใช้สิ่งนี้ในการเรียนรู้”

หลังจากทุ่มเททำงานเกี่ยวกับผู้หญิงและเด็กมาอย่างต่อเนื่อง แม่ชีคันสนีย์
จึงมีความเข้าใจในปัญหาของสังคมอย่างลึกซึ้งซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากทฤษฎีของคน
ในสังคมที่ใช้ชีวิตอย่างไม่ตระหนักรู้เท่าทันกับวิถีแห่งชีวิต แม่ชีคันสนีย์จึงมีดำริที่จะ
พัฒนาให้ผู้ที่กำลังจะเป็นพ่อและแม่มีคุณธรรม มีความตั้งใจที่จะเตรียมตัวและ
เตรียมจิตของตนเองให้มีศีลธรรมจนลูกที่ดีมาปฏิสนธิในครรภ์ ซึ่งก็เท่ากับเป็นการ
ช่วยให้พ่อแม่ได้เตรียมความพร้อมในการให้กำเนิดทั้งกายและจิตอย่างสมดุล อัน
เป็นทุนที่พ่อแม่ที่ให้แก่ลูกได้ตั้งแตอยู่ในครรภ์ โดยดูแลตั้งแต่การปฏิสนธิจิตไปจน
กระทั่งการภวานากับลูกในครรภ์ตลอดระยะเวลา ๙ เดือน ซึ่งในระยะยาวจะเป็น
เสมือนการสร้างชุมชนให้เด็กที่เกิดมามีวงศาคณาญาติที่มีความตั้งใจเดียวกัน และ
มีความเกื้อกูลกันในการเลี้ยงลูกให้เจริญเติบโตอย่างมีจิตประภัสสรอย่างต่อเนื่อง
ตั้งแตอยู่ในครรภ์จนกระทั่งเติบโตอย่างมีความสุขในทุกช่วงชีวิต

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗ หรือวันคล้ายวันละสังขารของท่านเจ้าคุณอาจารย์
พุทธทาสภิกขุ ผู้ซึ่งให้ความสำคัญกับการทำงานกับผู้หญิงและเด็กมาโดยตลอด จึง
ถือเป็นฤกษ์อันงามในการกำหนดให้เป็นวันแรกที่มีการอบรมโครงการจิตประภัสสร
ตั้งแต่นอนอยู่ในครรภ์ หลังจากนั้นโครงการจิตประภัสสรตั้งแต่นอนอยู่ในครรภ์ ก็ถูก
จัดขึ้นที่เสถียรธรรมสถานในทุกวันอาทิตย์แรกของเดือน โดยจะเน้นกิจกรรมในวิถี
แห่งสติที่หลากหลายออกไป เช่นการสนทนาธรรมกับท่านแม่ชีคันสนีย์ ภวานากับ
โยคะ ศิลปะกับลมหายใจแห่งสติ การนวดอย่างอ่อนคลาย การเดินเล่นอย่างมีสติ

ซึ่งทุกกิจกรรมจะมีพื้นฐานจากภาวนาทั้งสิ้น อันได้แก่ ภาวนา คือการดูแลกาย ให้พร้อมแข็งแรงด้วยการออกกำลังกาย และใส่ใจในการกินอยู่หลับนอนของแม่ ศิลภาวนา คือการใช้ชีวิตแบบไม่เบียดเบียนของแม่ ด้วยการเคารพหัวใจของลูก ไม่ทำให้จิตเกิดความทุกข์ จิตตภาวนา คือการพัฒนาจิตของแม่ การรักษาศีลของแม่ไม่ให้ขุ่นมัว และปัญญาภาวนา คือการฝึกให้แม่เกิดกระบวนการจัดการเพื่อก่อให้เกิดปัญญาด้วยการคิดให้ถูกต้องโดยธรรมชาติตลอด ๙ เดือน ที่ลูกอยู่ในท้อง

กระทั่งลูกได้ลืมตาดูโลกแล้วก็ตาม กิจกรรมต่างๆ ก็ยังถูกสานต่ออย่างต่อเนื่อง เด็กที่คลอดแล้วทุกคนจะได้รับการดูแลเรื่องการกินนมแม่ หลังจากนั้น ๑ เดือน คุณยายจำจะโกนผมไฟให้เด็กๆ สมาชิกทุกคนจะมีวงศาความญาติที่พร้อมจะเกื้อหนุนนับว่าเป็นหนึ่งในชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อสร้างครอบครัวแห่งสติปัญญาที่แท้จริงและยั่งยืน

“เด็กๆ ที่เกิดมาล้วนทำให้โลกนี้มีความสุขและงดงาม แต่การที่จะทำให้เขาแข็งแรงได้นั้น ต้องอาศัยความเอาใจใส่จากธรรมชาติและความเข้าใจของผู้ให้กำเนิดอย่างลึกซึ้งทีเดียว พ่อแม่ต้องมีกรุณาแห่งหัวใจที่จะทำให้เด็กคนหนึ่งได้เห็นโลกอย่างที่โลกเป็น และไม่เป็นทุกข์ โดยพ่อแม่ต้องเป็นครูคนแรก เป็นครูที่จะเปิดประตูแห่งจิตวิญญาณให้ลูกได้รู้จัก ความมั่นคงของพ่อแม่จะทำให้เด็กอยู่บนโลกใบนี้อย่างไม่หวาดระแวง การทำงานของพ่อแม่ในช่วงแรกของการให้กำเนิดจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เด็กๆ ในโครงการจิตประภัสสรตั้งแต่นอนอยู่ในครรภ์ได้ชื่อว่าเป็นเด็กมีบุญ เพราะเขาอยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่มีสัมมาทิฐิ และสอนให้เขารู้จักทัน

กายทันใจอยู่ในวิถีชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะจะมีกายที่เคลื่อนไหวทำอะไรตามพลังงานของเขาก็ตาม กายเคลื่อนไหวแต่ใจตั้งมั่น คำว่า ประภัสสร คือความสงบเย็น แจ่มใส ร่าเริง และรู้เท่าทันอารมณ์ เห็นอารมณ์เป็นปรากฏการณ์แห่งการเรียนรู้ เด็กๆ จะเห็นว่าแค่เพียงพบกับอารมณ์แล้วก็ลาจากมัน เห็นอารมณ์มา อารมณ์ไป แต่ในหัวใจของเขาไม่หลงอารมณ์ แล้วเด็กก็จะรักษาจิตที่ประภัสสรเอาไว้ได้อย่างต่อเนื่อง รายละเอียดของการทำงานในแต่ละก้าวของชีวิตเป็นเรื่องที่น่าสนใจและน่าติดตาม เด็กๆ ได้เรียนรู้ว่าการได้เฝ้าติดตามชีวิตเป็นเรื่องที่สนุกที่สุด ร่าเริงที่สุด การเห็นชีวิตในปัจจุบัน คือการเห็นทันกาย รู้ทันใจด้วยสติ คือระลึกรู้ทันว่า เมื่อมีสิ่งใดเกิด สิ่งนั้นก็จบลงเป็นธรรมดา เห็นกระแสการเกิดดับในธรรมชาติอย่างฉับพลัน จิตก็จะประภัสสรอยู่ ร่าเริงอยู่ และทำงานต่อไป ไม่ว่าจะชีวิตของเขาในบางขณะอาจจะเผชิญกับสิ่งที่เป็นอุปสรรคอยู่บ้าง หรือเรียกว่ามีปัญหาก็ได้ แต่ปัญหากลับกลายเป็นปัญญาของเขา อุปสรรคกลับกลายเป็นเวทีแห่งการเรียนรู้ ที่จะทำให้เขาเจริญสติปัญญาอย่างต่อเนื่องต่อไปอีก เขาจะคมขึ้น แกร่งขึ้น จิตทรงไว้ซึ่งความเป็นปกติต่อเนื่องขึ้น กระบวนการเรียนรู้ที่จะเป็นมนุษย์ที่แท้ ไม่เป็นแค่เหยือกก็เป็นความสำเร็จของการฝึกหัด นี่คือความสำเร็จของโครงการจิตประภัสสรตั้งแต่นอนอยู่ในครรภ์”

และจากแนวคิดที่ว่า โลกของพ่อแม่คือโลกของลูก และลูกเรียนรู้โลกผ่านมุมมองของพ่อแม่ ดังนั้นพ่อแม่จึงต้องฝึกที่จะมองโลกอย่างเข้าใจความจริง และใช้อายุตนเองทั้ง ๖ อย่างไม่หลงอารมณ์ เพื่อให้ลูกเห็นแบบอย่างของการใช้ชีวิตอย่างมีสติและปัญญา โครงการโรงเรียนพ่อแม่ ซึ่งถือกำเนิดขึ้นจึงนับเป็นงานต่อยอดจากโครงการจิตประภัสสรตั้งแต่นอนอยู่ในครรภ์ ได้อย่างงดงามและลงตัว

แม่ชีคันสนีย์ได้ขยายความถึงความหมายของ โรงเรียนพ่อแม่ไว้ว่า

“โรงเรียนพ่อแม่ หมายถึงกระบวนการฝึกให้พ่อแม่มีสัมมาทิฐิ ที่จะทำให้อุปการคุณเคย เหมือนพ่อแม่เป็นครูคนแรก และบ้านเป็นห้องเรียนห้องแรกสำหรับลูก พ่อแม่สามารถทำให้บ้านเป็นชุมชนที่จำลองโลกให้ลูกดู แล้วมีความสุขให้ลูกเห็นโลกในใจของเด็กหนึ่งคนที่มันคงอบอุ่น ไม่ได้มาจากวัตถุข้างนอก ไม่ได้มาจากพ่อแม่ที่ร่ำรวย ไม่ได้มาจากพ่อแม่ที่มีการศึกษาดี แต่มาจากความมั่นคงในใจของพ่อแม่ที่

ลูกรู้สึกว่าเขาปลอดภัย ไม่ว่าเขาจะน่ารักหรือไม่น่ารัก เพราะพ่อแม่มีความมั่นคงที่จะรักเขา ทัศนคติแบบนี้เป็นการสร้างกระบวนการของการเรียนรู้ที่ทำให้พ่อแม่มั่นใจว่าพวกเขาไม่ใช่แค่คนให้ชีวิตลูก แต่พวกเขาได้ให้โลกทั้งหมดกับลูก ดังนั้นการให้กำเนิดลูกจึงเป็นแค่เพียงการให้ชีวิตลูก แต่ยังไม่ได้ให้โลกกับลูก โรงเรียนพ่อแม่จึงเป็นอีกหนึ่งในงานต้นเหตุที่เสถียรธรรมสถานกำลังดำเนินงานอยู่เพื่อทำความเข้าใจในสิ่งนี้เพื่อให้โลกในใจของเด็กหนึ่งคนที่เกิดมามีประสบการณ์ของชีวิตจากการที่มีครูคนแรกคือพ่อแม่ ในขณะที่เดียวกัน 'เด็ก' คือ ครูคนสำคัญของพ่อแม่ ที่จะบอกกล่าวว่ามีสิ่งที่ดีพลาดไปแล้วซึ่งพ่อแม่ต้องระวังคืออะไร สิ่งที่พ่อแม่ต้องเร่งเสริมสร้างคืออะไร และสิ่งที่พ่อแม่หย่อนไปคืออะไร”

อาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนพ่อแม่ คือโครงการที่ส่งเสริมให้พ่อแม่เรียนรู้ที่จะใช้การอบรมเลี้ยงดูลูกเป็นการฝึกฝนตนเองให้เข้าใจธรรมชาติ ซึ่งเป็นธรรมชาติของชีวิต เพื่อให้การพบกันของพ่อ-แม่-ลูก เป็นไปอย่างอยู่เย็นเป็นสุข ตลอดโครงการนี้ พ่อแม่จะได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูลูกให้เป็นคน 'สุขง่าย ทุกข์ยาก' ตามหลักภาวนา ๔ คือกายภาวนา ศีลภาวนา จิตตภาวนา และปัญญาภาวนา เพื่อให้ครอบครัวที่เข้าร่วมได้ถักทอกันเป็นวงศาความญาติที่มีสัมมาทิฐิในการเลี้ยงดูลูกและเอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน ทุกๆ วันอาทิตย์ที่ ๓ ของเดือน เสถียรธรรมสถานจึงได้เปิดบ้านรับครอบครัวที่มีสัมมาทิฐิในอันที่จะสร้างโลกนี้ให้ร่มเย็นผ่านลูกน้อย ซึ่งจำนวนของผู้เข้าร่วมกิจกรรมก็มีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ

นอกจากนี้ความใส่ใจในเรื่องแม่และเด็กยังแผ่ไปยังผู้หญิง คุณแม่ตั้งครรภ และคุณแม่มือใหม่ที่ถูกจำกัดพื้นที่ในทัศนสถาน ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการจิตประภัสสรตั้งแต่นอนอยู่ในครรภ์ได้ จึงเกิดเป็นโครงการแม่อยู่ในคุก ลูกอยู่ในครรภ์ โดยในเดือนแห่งวันแม่ของทุกปี แม่ศีลันสนีย์และคณะแม่ชีของเสถียรธรรมสถานจะเดินทางไปยังทัศนสถานหญิงกลาง เพื่อเยี่ยมเยียนและนำภาวนาแก่ผู้ต้องขัง ซึ่งความปรารถนาของทุกครั้งครานั้นยังคงเหมือนเดิม นั่นคือปลูกทุกชีวิตที่หลับใหลให้ก้าวเข้าสู่ภาวะของการตื่น และกลับสู่ปัจจุบันขณะอย่างเป็นอิสระจากทุกพันธนาการ แม้กายถูกกักกันแต่ใจนั้นเป็นอิสระจากการหลงอาภรณ์

“ความเป็นแม่นั้น ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด แม่ก็ยังคงเป็นแม่ ถึงแม้ว่าแม่จะอยู่ในคุกก็ไม่ต่างกับแม่ในโครงการจิตประภัสสรตั้งแต่นอนอยู่ในครรภ์ หรือแม่ในที่ใดๆ ของโลกเลย และไม่ว่าลูกจะอยู่ที่ไหน ลูกก็จะได้ออกาสที่งดงามเช่นนี้เท่าเทียมกันทุกคน... ลูกในครรภ์ของแม่ที่อยู่ในคุก...ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะเติบโตได้อย่างงาม”

คือเนื้อถ้อยกระหังความที่นักบวชสตรีมีปฏิสันถารธรรมกับบรรดาผู้หญิงและแม่

และเมื่อถึงวันที่เด็กๆ ในโครงการโรงเรียนพ่อแม่เติบโตใหญ่ถึงวัยเข้าเรียนศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ วัดศิริพงษ์ธรรมนิมิต โรงเรียนวิถียุทธเล็กๆ ในอุ้งอ้อมของแม่ชีศีลันสนีย์ คืออีกหนึ่งทางเลือกของพ่อแม่ ซึ่งส่วนหนึ่งของแม่ครูของที่นี่ คือผู้หญิงที่เข้มแข็งแล้วทั้งทางกายและใจจากบ้านสายสัมพันธ์

จากงานบ้านสายสัมพันธ์ที่ดูเหมือนจะเป็นงานที่เริ่มจากปัญหาในวันวาน ทว่าด้วยความทุ่มเทและความกรุณาแห่งหัวใจ ที่จะทำให้สังคมนี้ โลกนี้สงบเย็นและน่าอยู่สำหรับทุกชีวิต วันนี้โครงการต่างๆ ดังกล่าวได้กลีบกลายเป็นต้นแบบของการสร้างความเข้มแข็งในการทำงานเรื่องครอบครัว อันเป็นพื้นฐานสำคัญที่สุดของสังคมและโลก พร้อมกันนี้ยังได้กลายเป็นต้นแบบของโครงการที่จะสร้างสังคมที่อุดมไปด้วยผู้คนที่มิมีปัญหา และใช้ธรรมะเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต

+++ บันทึกในนามแห่งความรักจากบางเรื่องราวของเสถียรธรรมสถาน +++

๒๔/๕ ข. วัชรพล ธรรมอินทรา ๕๕ กรุงเทพฯ ๑๐๒๓๐

โทร. ๐-๒๕๑๐-๖๖๕๗, ๐-๒๕๑๐-๔๗๕๖

เพราะ “ความรัก” ไร้พรมแดน

เรื่องราวที่นำเสนอในหนังสือเล่มนี้ออกเผยแพร่ในเดือนแห่งความรักเพราะต้องการย้ำให้เห็นว่า ความรักมีหลากหลายมิติ ... นอกเหนือไปจากการเผยแพร่เรื่องราวของคนที่มีมุ่งมั่นทำงานเพื่อเติมหัวใจให้สังคม เฉกเช่นที่หนังสือประกอบ “เวทีเติมหัวใจให้สังคม” เคยทำตลอดมา ตั้งแต่เวทีครั้งที่ ๑ จนถึงครั้งที่ ๘ ในปัจจุบัน

เรื่องราวแห่งความรักในครั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า เป็นความรักที่ไม่มีประมาณ ไม่หวังสิ่งตอบแทนและที่สำคัญยังเป็นรักที่พร้อมจะมอบให้กับผู้คนที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน แต่เพียงเพราะพวกเขาคือ “เพื่อนมนุษย์ร่วมสังคม” เขาจึงควรได้รับความรัก ความเอื้ออาทร สมกับที่มนุษย์ผู้มีจิตใจประเสริฐพึงมีต่อกัน

เรื่องราวเหล่านี้ ช่วยให้สังคมที่แห้งแล้ง เต็มไปด้วยปัญหาและการแก่งแย่ง คูอบุ้นและอ่อนโยนขึ้นอีกมาก เป็นสังคมที่มีการเติมใจให้กันอยู่เสมอ และเป็นความหวังว่าผู้คนที่อยู่ร่วมกับเราในสังคมนี้นี้ยังมี “หัวใจแห่งความเป็นมนุษย์” อยู่อย่างสมบูรณ์

จึงต้องบันทึกเรื่องราวไว้ ในนามแห่งความรัก

- คณะทำงานรวบรวมและเรียบเรียง -

RAKLUKE GROUP
WE ARE COMMUNITY PROFESSIONALS

ห้องสมุด ๑๐๐ ปี เสข พรังพวงแก้ว

00006421

สำนักพิมพ์คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

ชั้น ๒ อาคาร ๘๘/๒๗ ซอยหิรัญ ๑๔ ต. ตาดบึง อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๒๐ ๒๓๐๔ โทรสาร ๐ ๒๕๒๐ ๒๓๑๑

เว็บไซต์ - www.nationalhealth.or.th